

KESKI-SUOMEN LIITTO

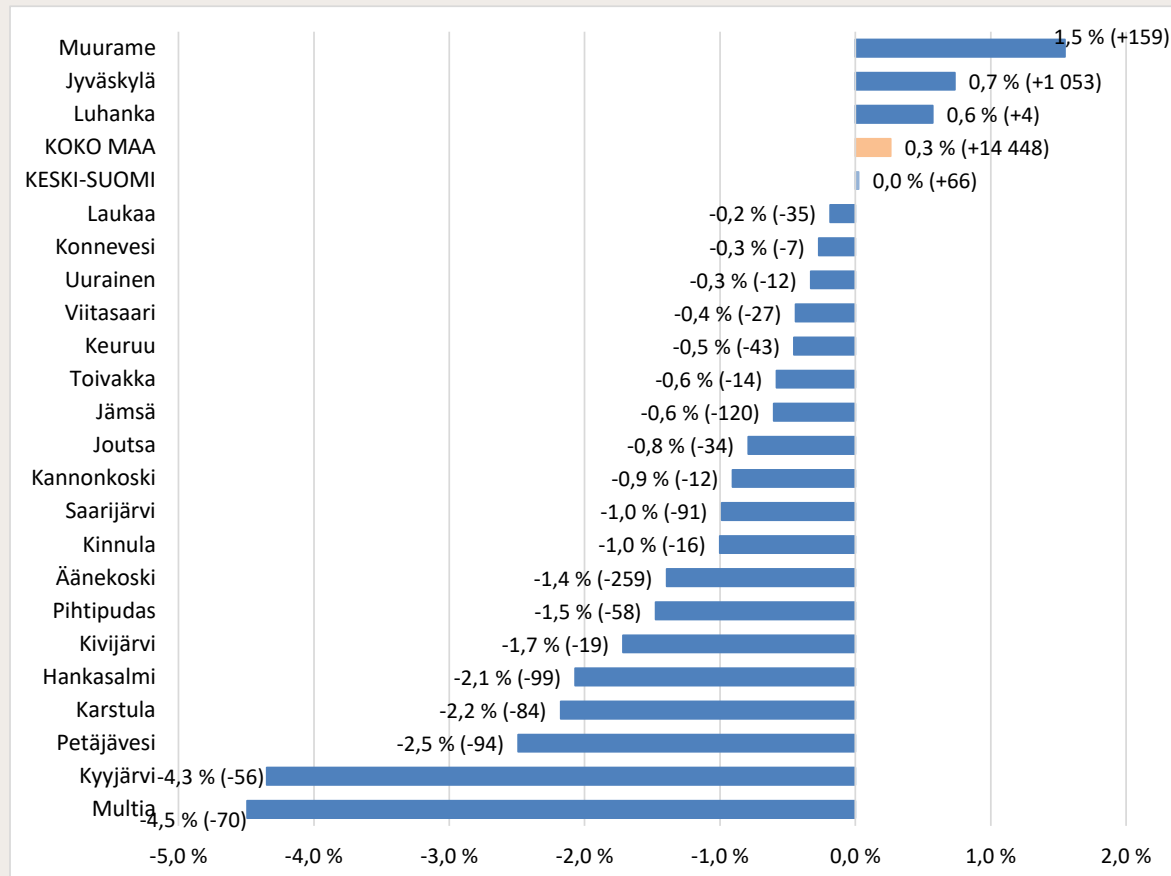
Keski-Suomen kuntien tilinpäätöskooste 2021

Pohjatietojen lähde: VM ja www.tutkihallintoa.fi/kunnat/talous/

Kirsi Mukkala, kirsi.mukkala@keskisuomi.fi

Väestömäärän vuosimuutos kunnittain 2021, % (suluissa muutos henkilömääränä)

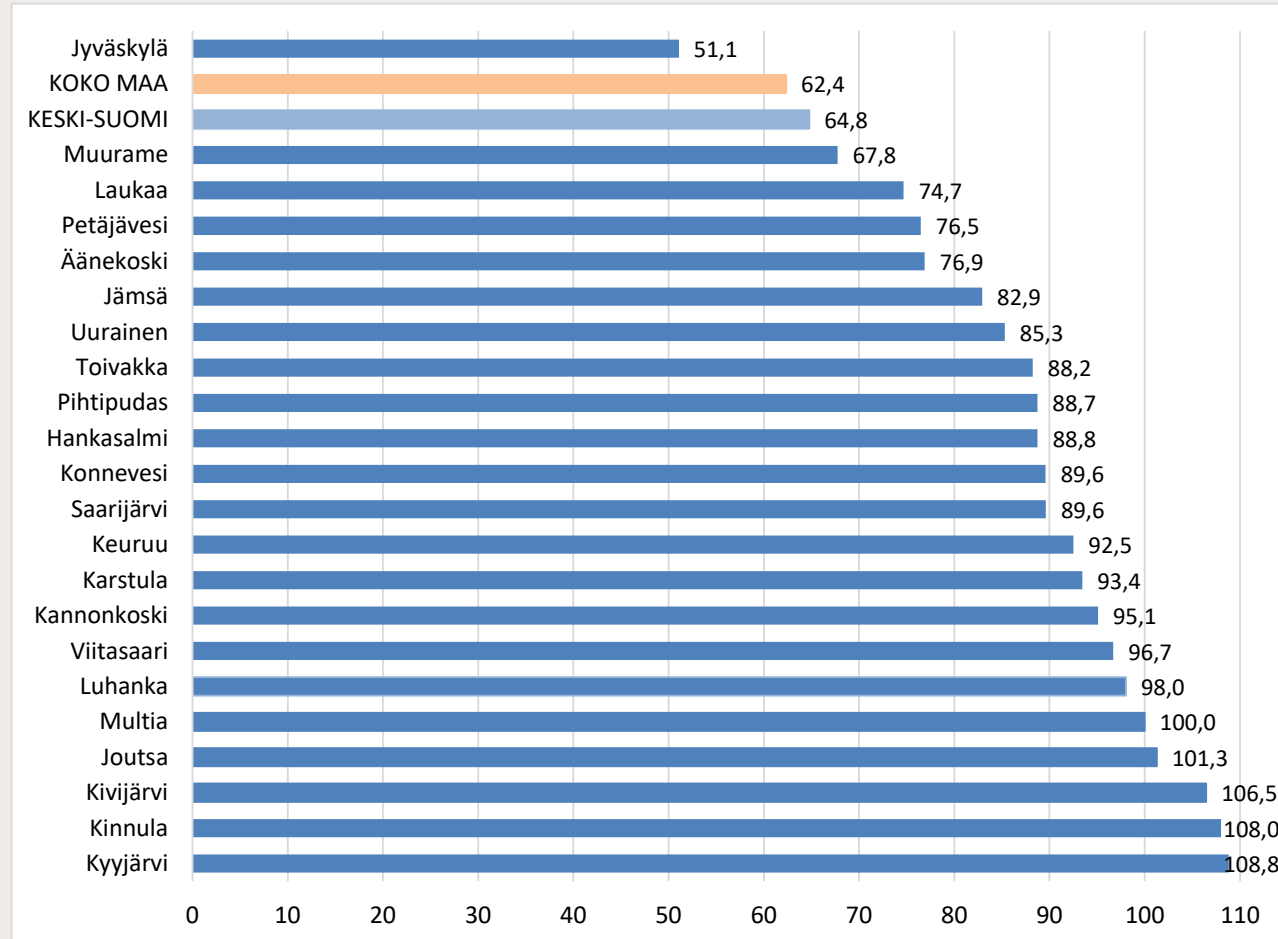
Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne

Väestö 31.12.2021	
KOKO MAA	5 548 241
KESKI-SUOMI	272 683
Jyväskylä	144 473
Jämsä	19 767
Laukaa	18 788
Äänekoski	18 318
Muurame	10 426
Keuruu	9 443
Saarijärvi	9 117
Viitasaari	6 070
Hankasalmi	4 683
Joutsa	4 263
Pihtipudas	3 873
Karstula	3 774
Petäjävesi	3 678
Uurainen	3 634
Konnevesi	2 586
Toivakka	2 387
Kinnula	1 581
Multia	1 488
Kannonkoski	1 311
Kyyjärvi	1 232
Kivijärvi	1 088
Luhanka	703

Väestöllinen huoltosuhde 2021, %

Alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde työkäiseen (15-64 v.) väestöön

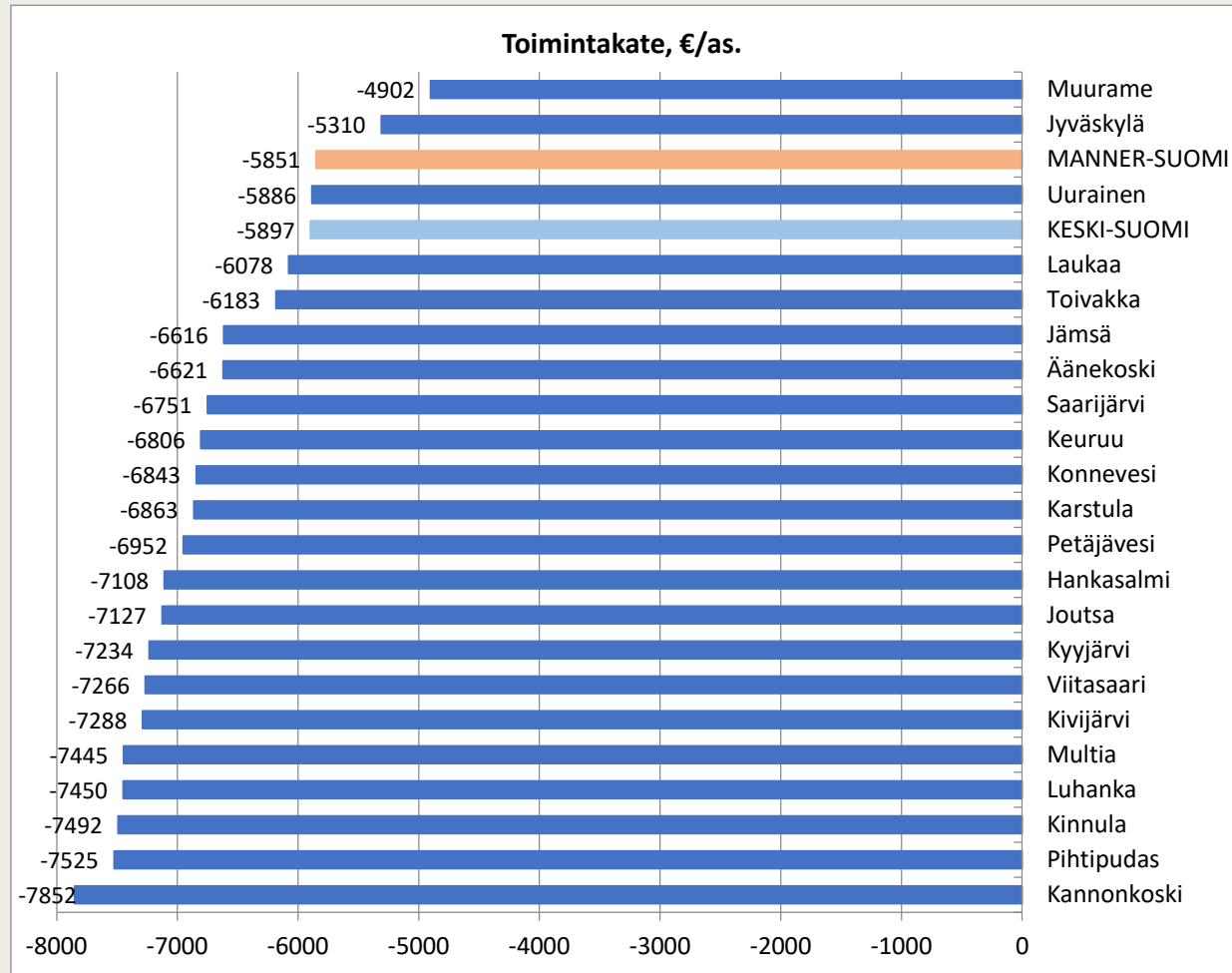

KESKI-SUOMEN LIITTO

PERUSKUNTIEN TUNNUSLUKUJA

Toimintakate 2021, €/as.

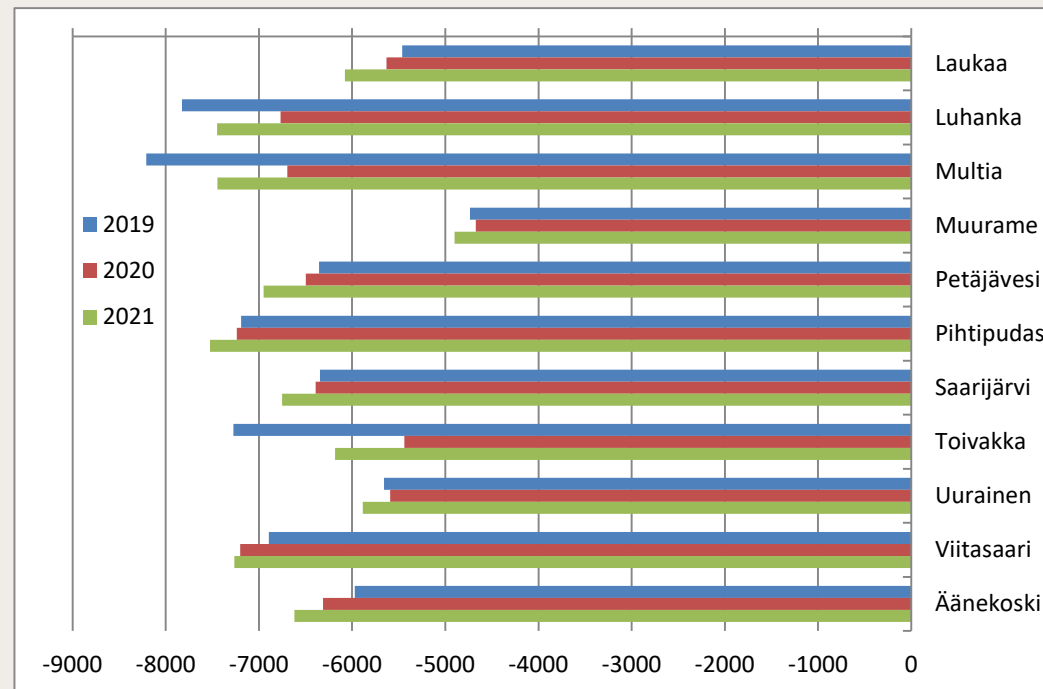
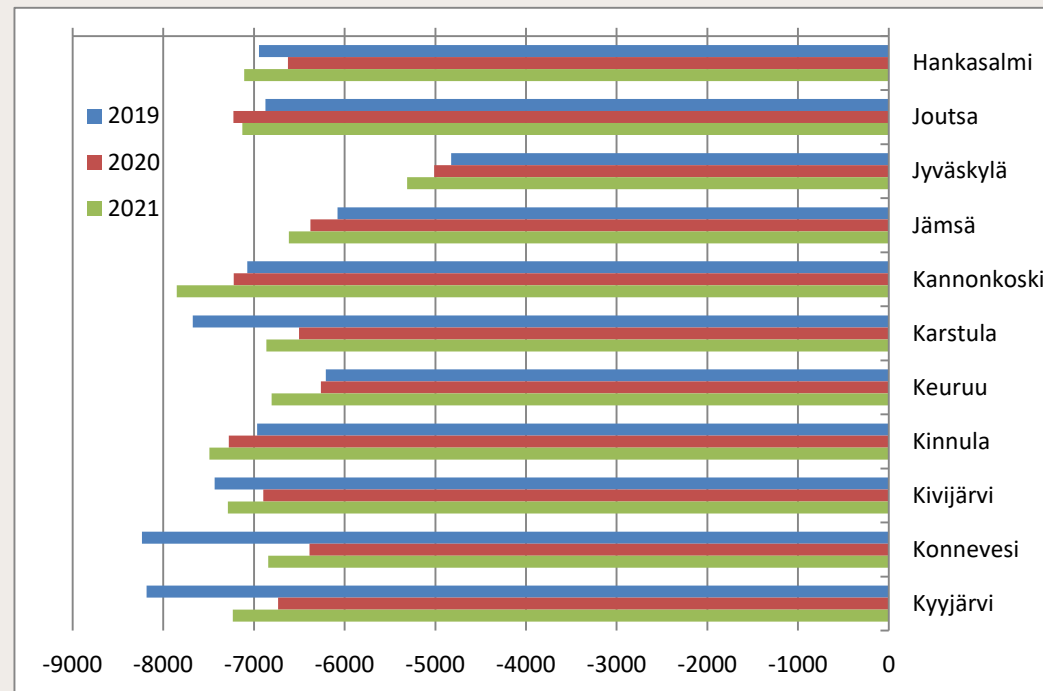

Toimintakate – toimintatuottojen ja -kulujen erotus – on Keski-Suomessa lähellä koko maan tasoa. Kuntien väliset erot ovat kuitenkin suuret. Vain kaksi kuntaa alittaa koko maan tason.

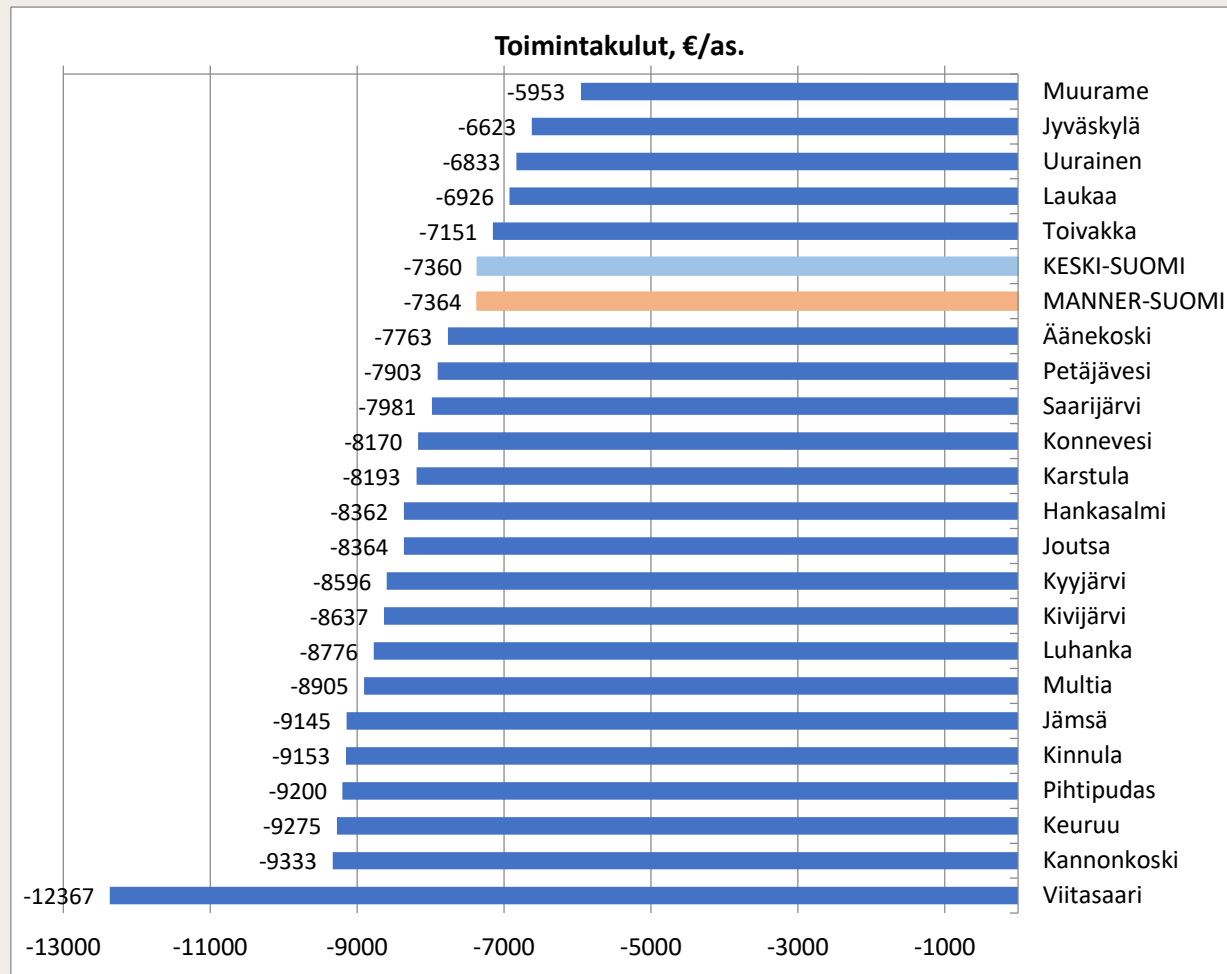
Toimintakate 2019-2021, €/as.

Edellisvuoden maltillisen kehityksen jälkeen vuonna 2021 toimintakate heikkeni Keski-Suomessa reilusti, ja selvästi koko maata enemmän. Taustalla oli toimintamenojen reipas 7,2 %:n kasvu, joka heikensi toimintakatetta toimintatuottojen noususta huolimatta.

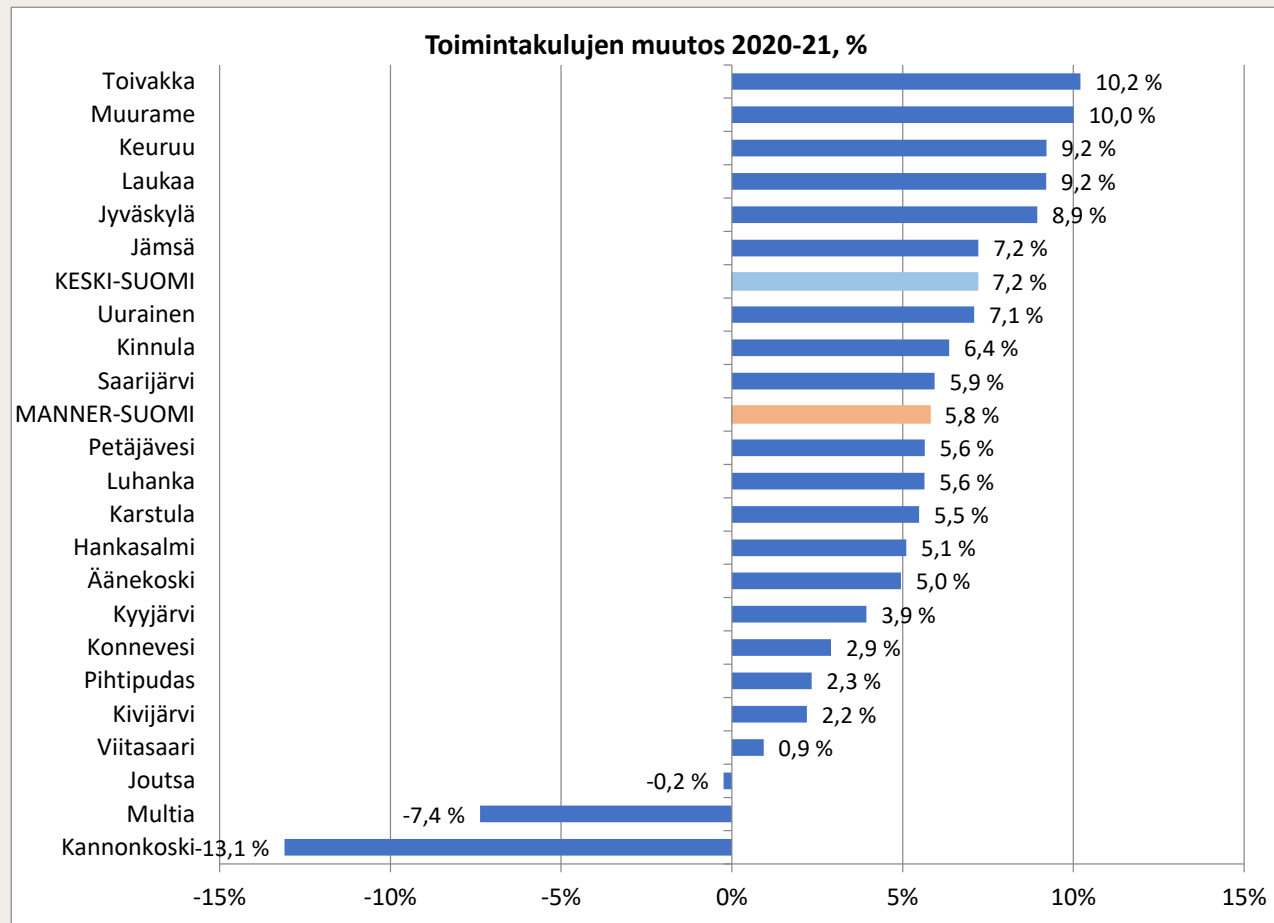

Toimintakulut 2021, €/as.

Toimintakulujen muutos 2020-21, %

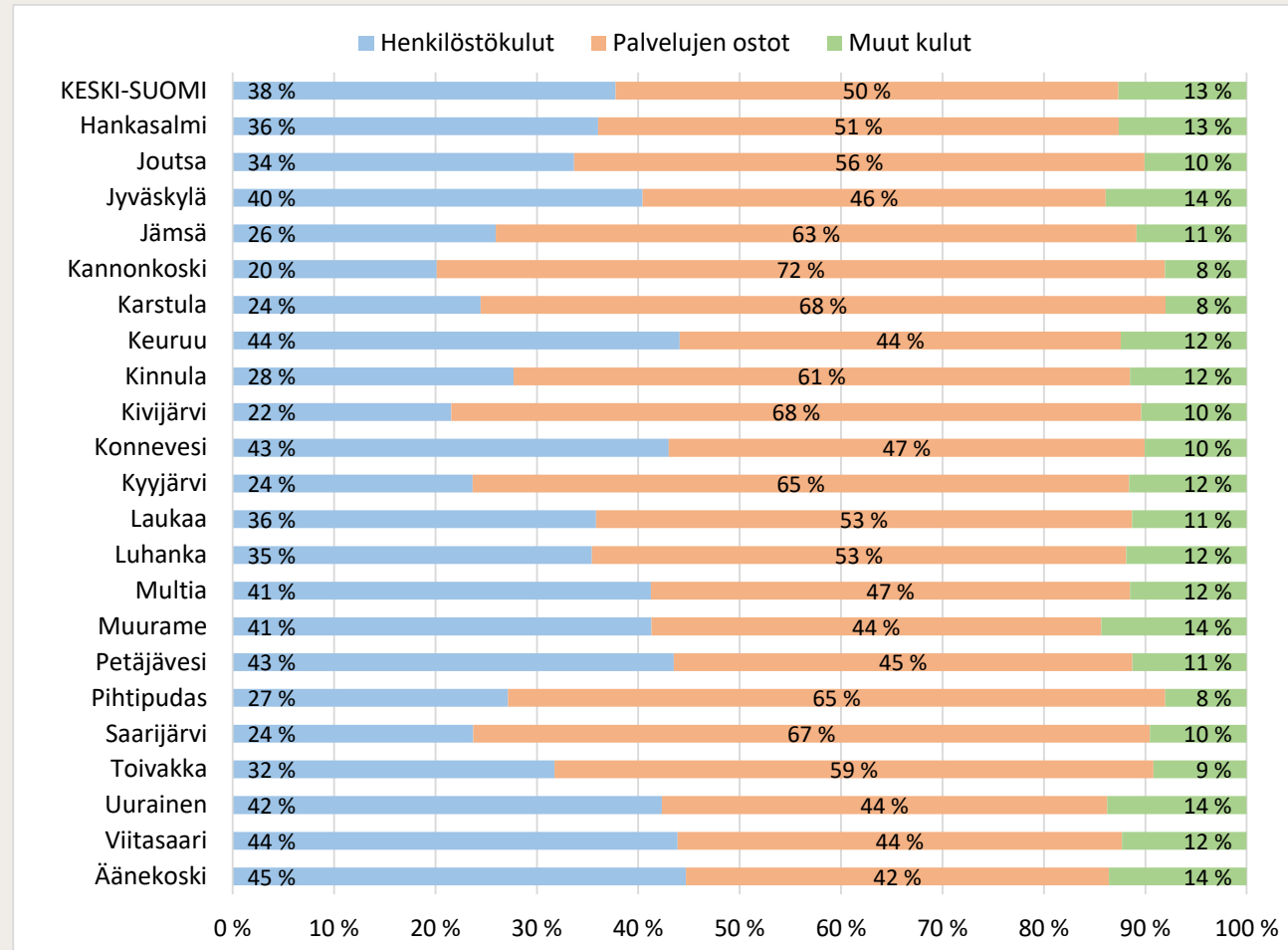
Edellisvuoden maltillisen kehityksen jälkeen vuonna 2021 toimintakulut kasvoivat Keski-Suomessa reilusti. Taustalla on mm. sote-menojen kasvu.

Henkilöstömenot kasvoivat Keski-Suomen kunnissa yhteensä +34 M€ (+4,7 %) ja **palvelujen ostot** +115 M€ (+13,1 %). **Muut kulut** (aineet, tarvikkeet ja tavarat; avustukset; muut kulut) sen sijaan vähenivät -14 M€ (-5,2 %)

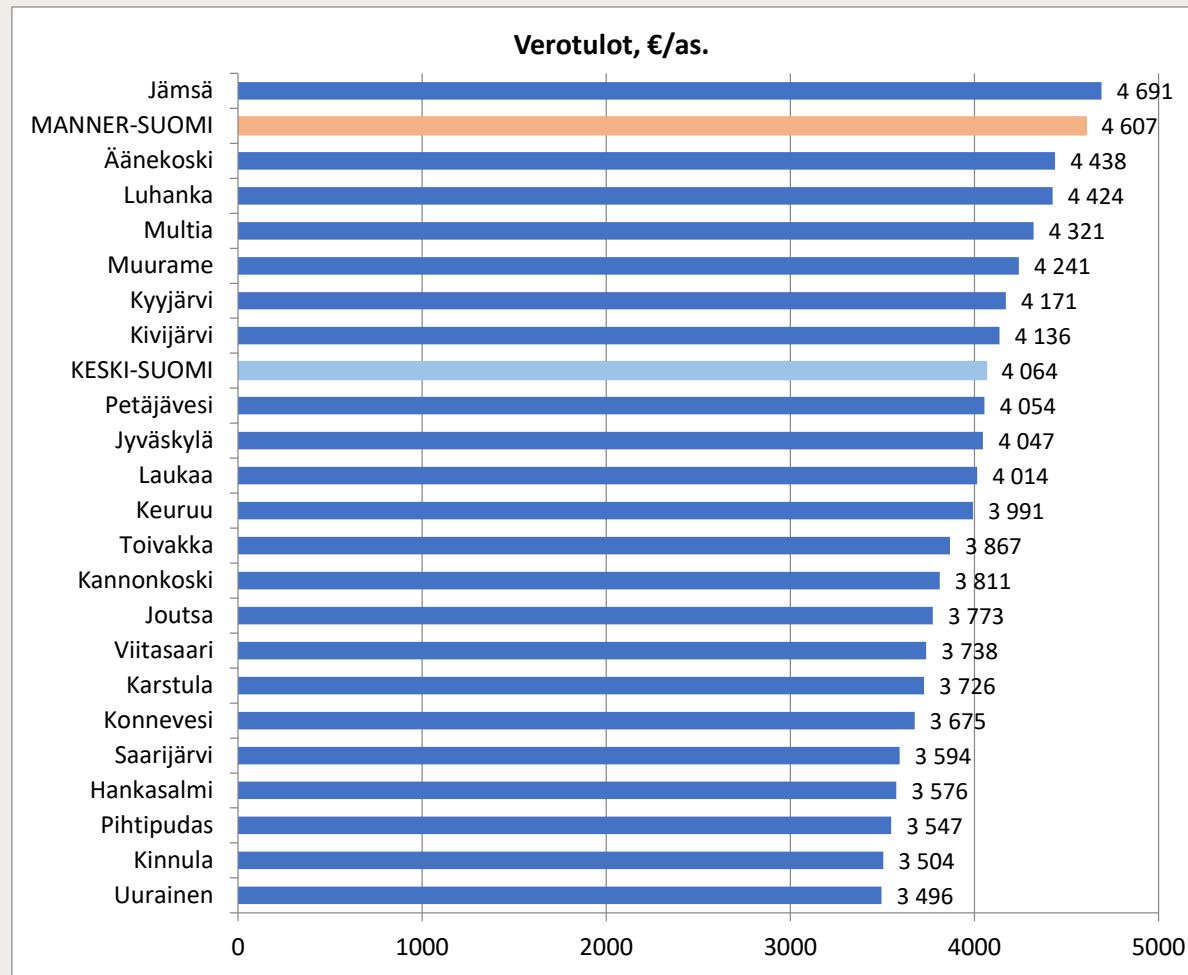

Toimintakulujen rakenne 2021, %

Verotulot 2021, €/as.

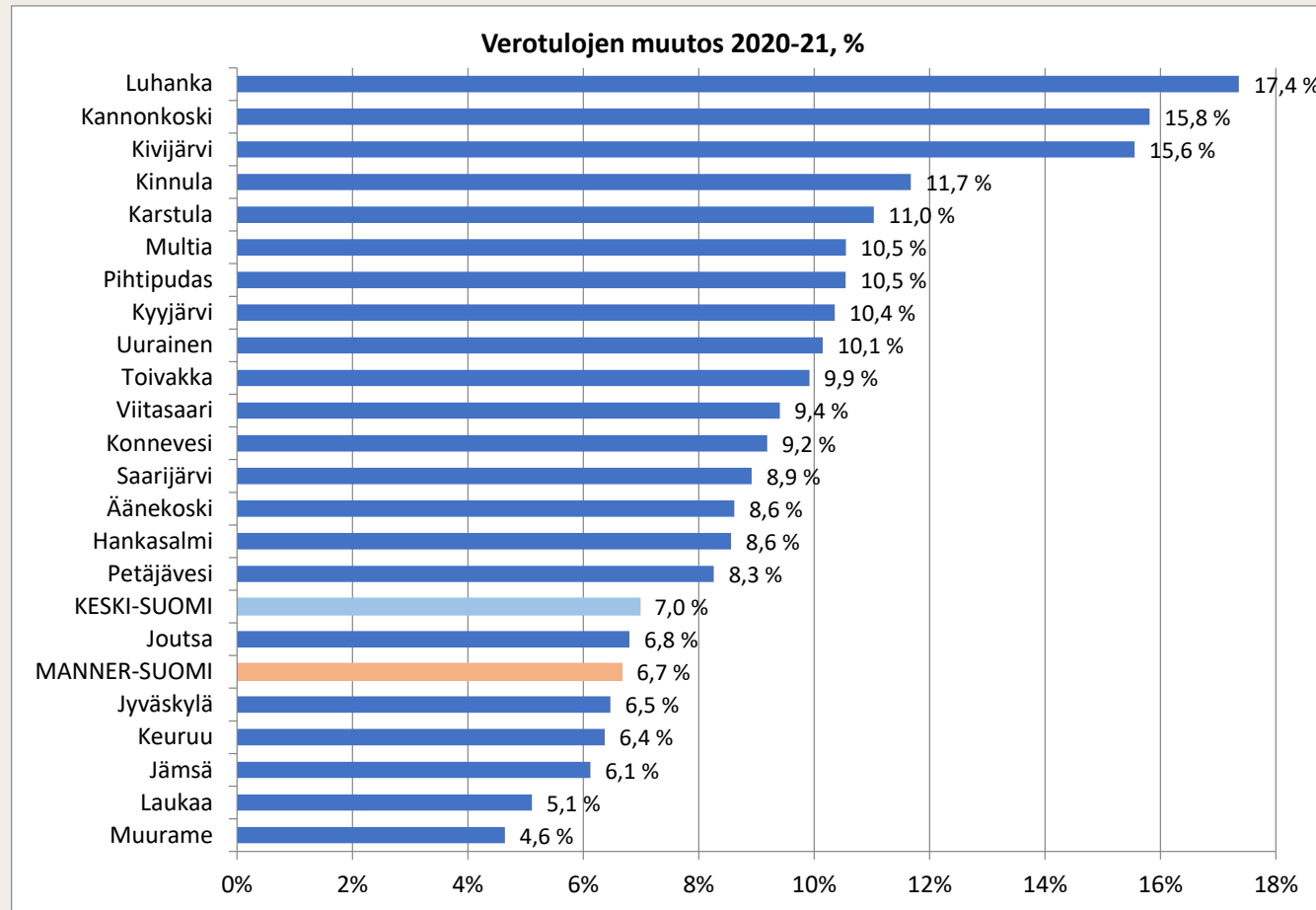

Keski-Suomen kuntien verotulot vuonna 2021 kattoivat 4,4 % Manner-Suomen kuntien verotuloista.

Keski-Suomessa verotulot asukasta kohden ovat maakuntien alhaisimpien joukossa. Vuonna 2021 kunnista vain Jämsä ylitti koko maan tason.

Verotulojen muutos 2020-21, %

Kuntien verotulot olivat arvioituakin vahvemmassa kasvussa Keski-Suomen kunnissa vuonna 2021.

Kunnallisverotulot: Keski-Suomi +3,2 %
(Manner-Suomi +2,4 %)

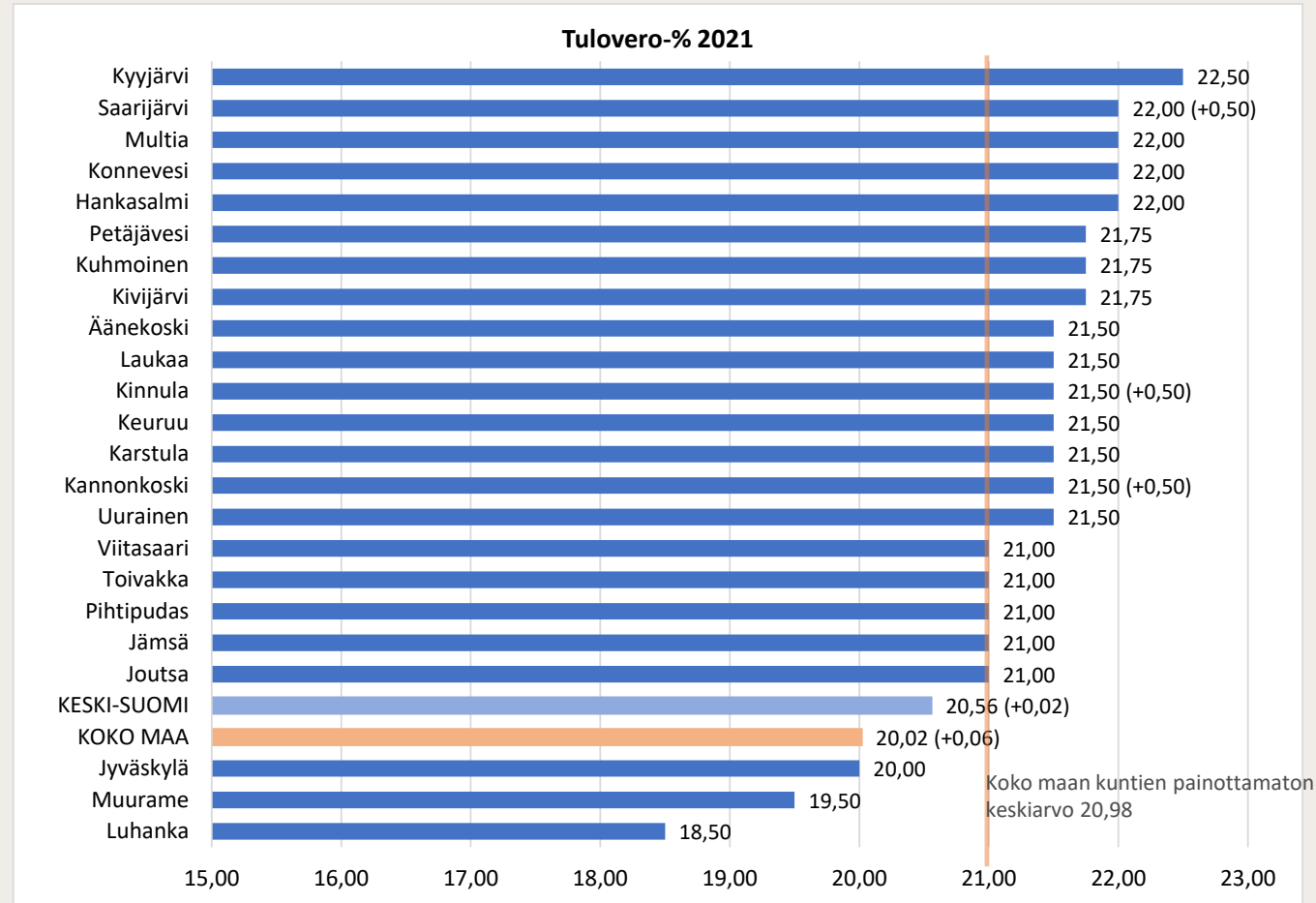
Yhteisöverotulot: +46,0 % (+45,5 %)

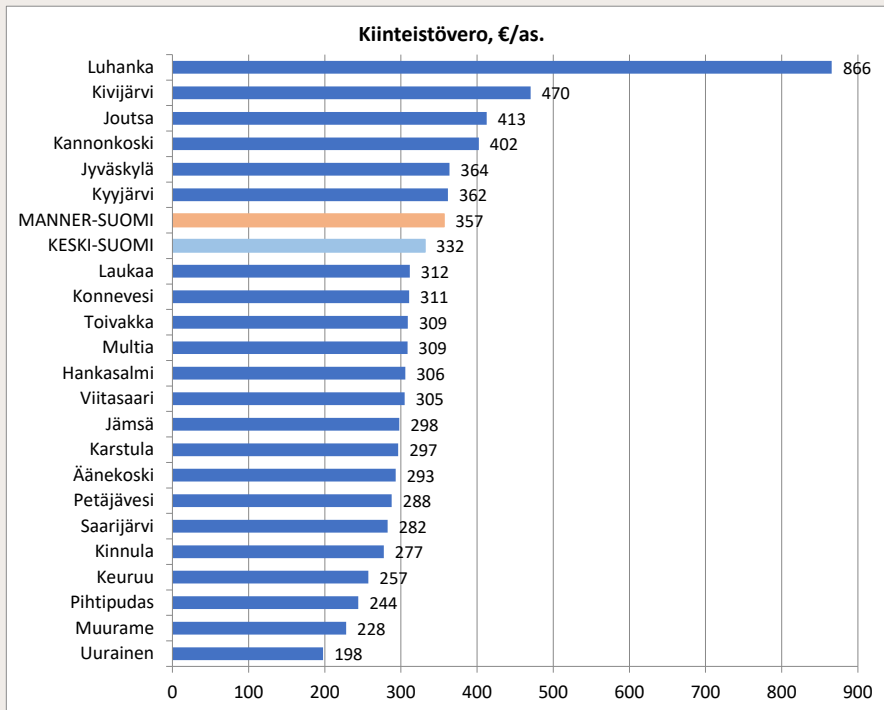
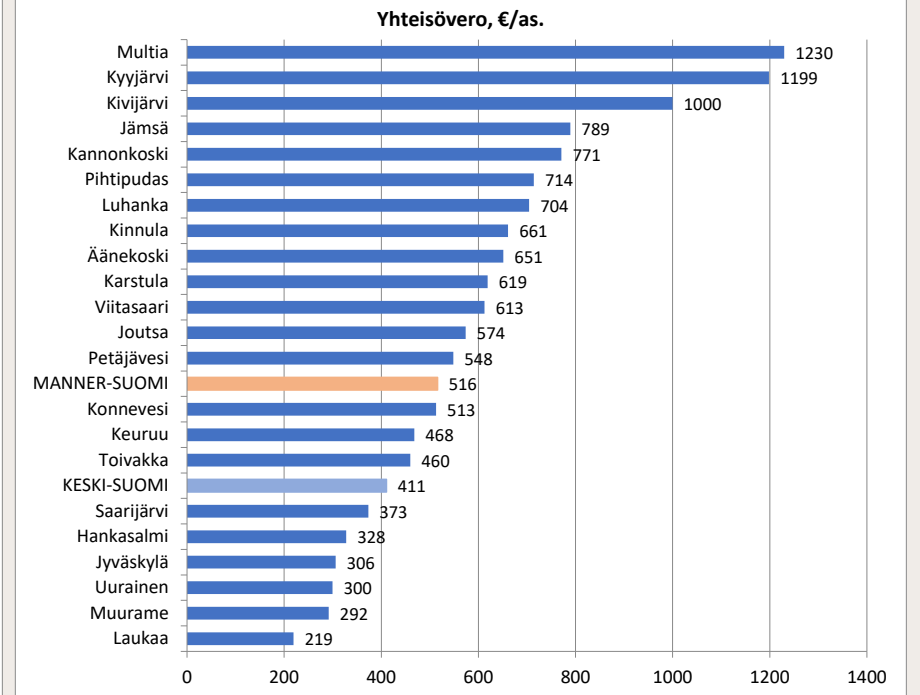
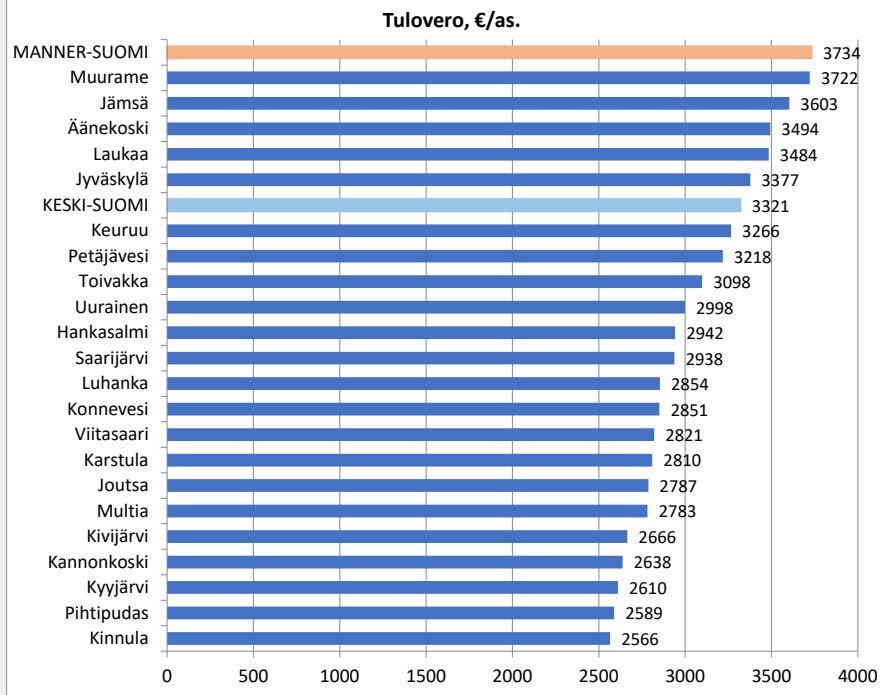
Kiinteistöverotulot: +11,6 % (+12,8 %)

Yhteisöveron voimakkaan kasvun taustalla oli talouden elpyminen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuden korotus.

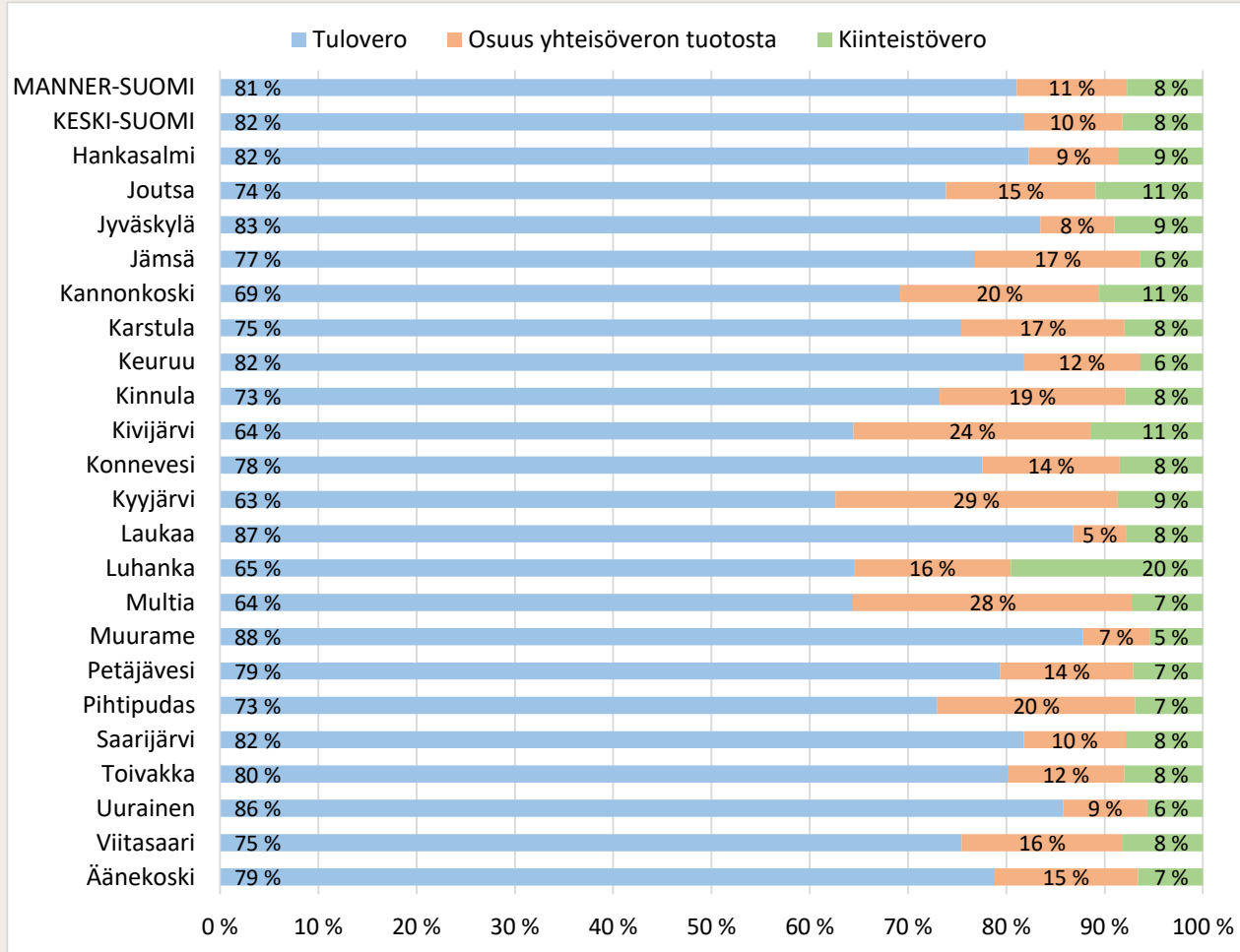
Tulovero-% 2021 (suluissa muutos edellisvuoteen, %-yksikköä)

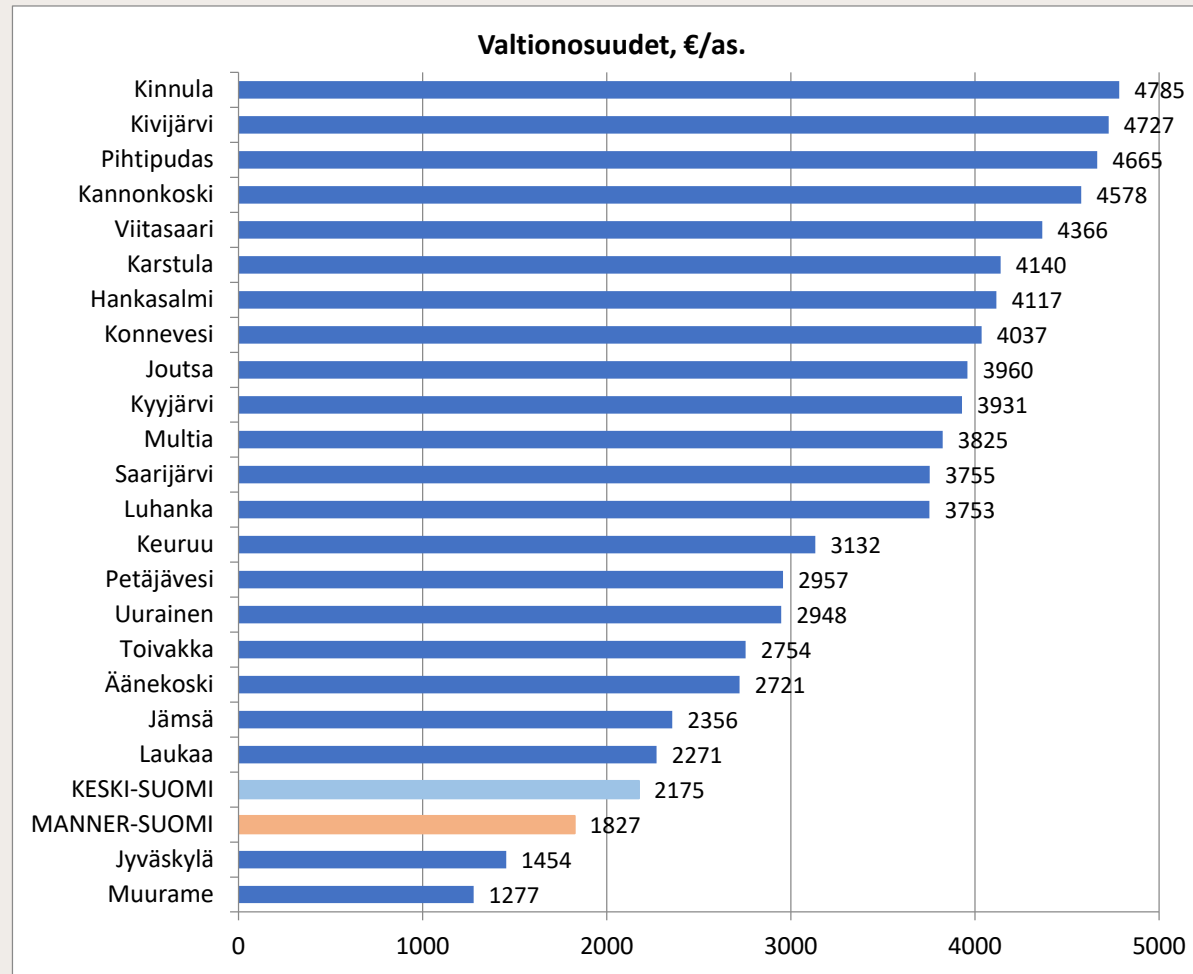

Eri verolajien osuus verotuloista 2021, %

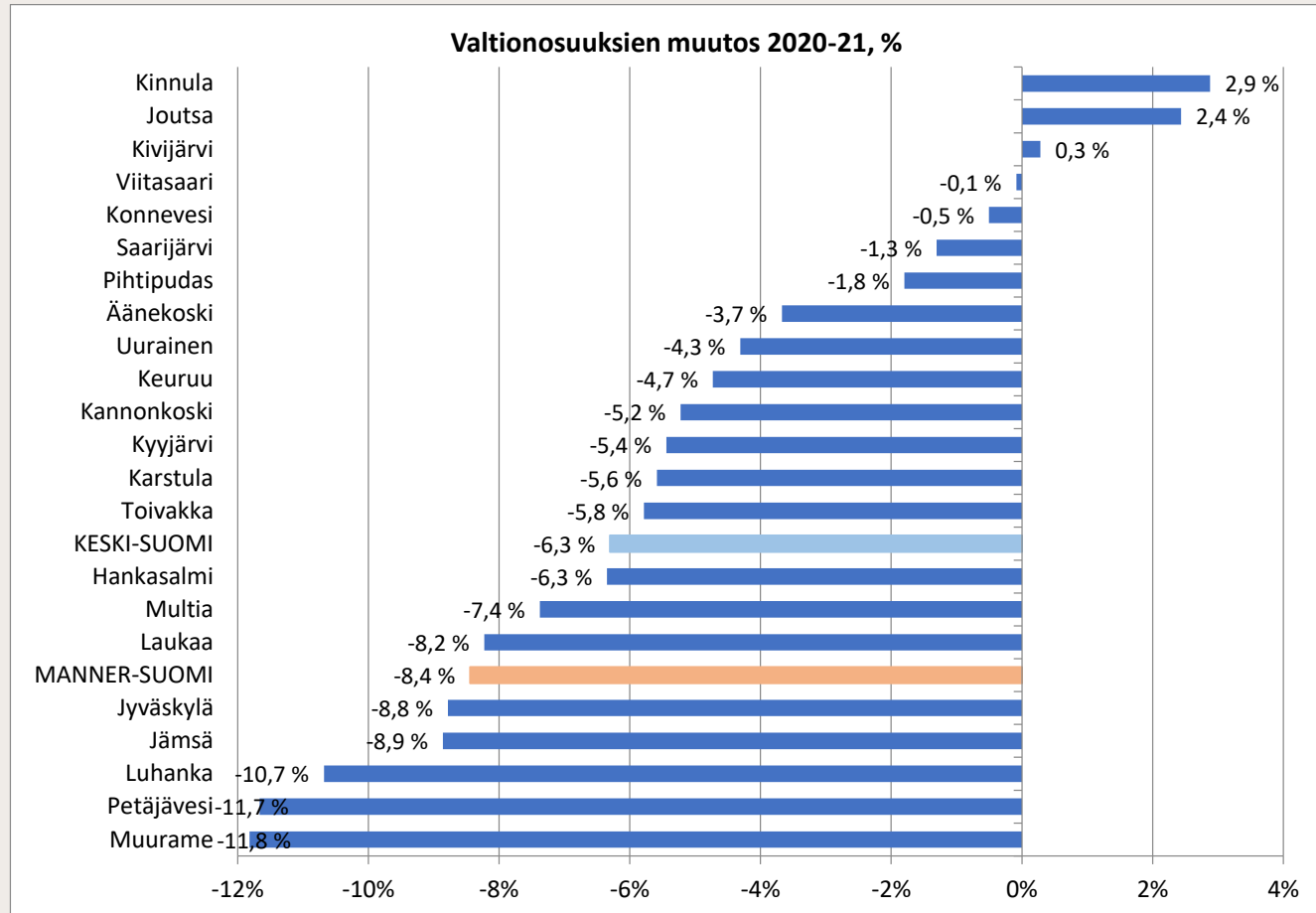

Valtionosuudet 2021, €/as.

Valtionosuuksien muutos 2020-21, %

Kuntien valtionosuudet laskivat merkittävästi vuonna 2021. Vertailuvuosi 2020 oli kuitenkin poikkeuksellinen, kun mittavat koronatuot maksettiin valtionosuuksina. Vuonna 2021 valtaosa koronatuosta myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia.

Koko maan vuoden 2021 koronapotista (2,4 mrd. €) kohdennettiin:

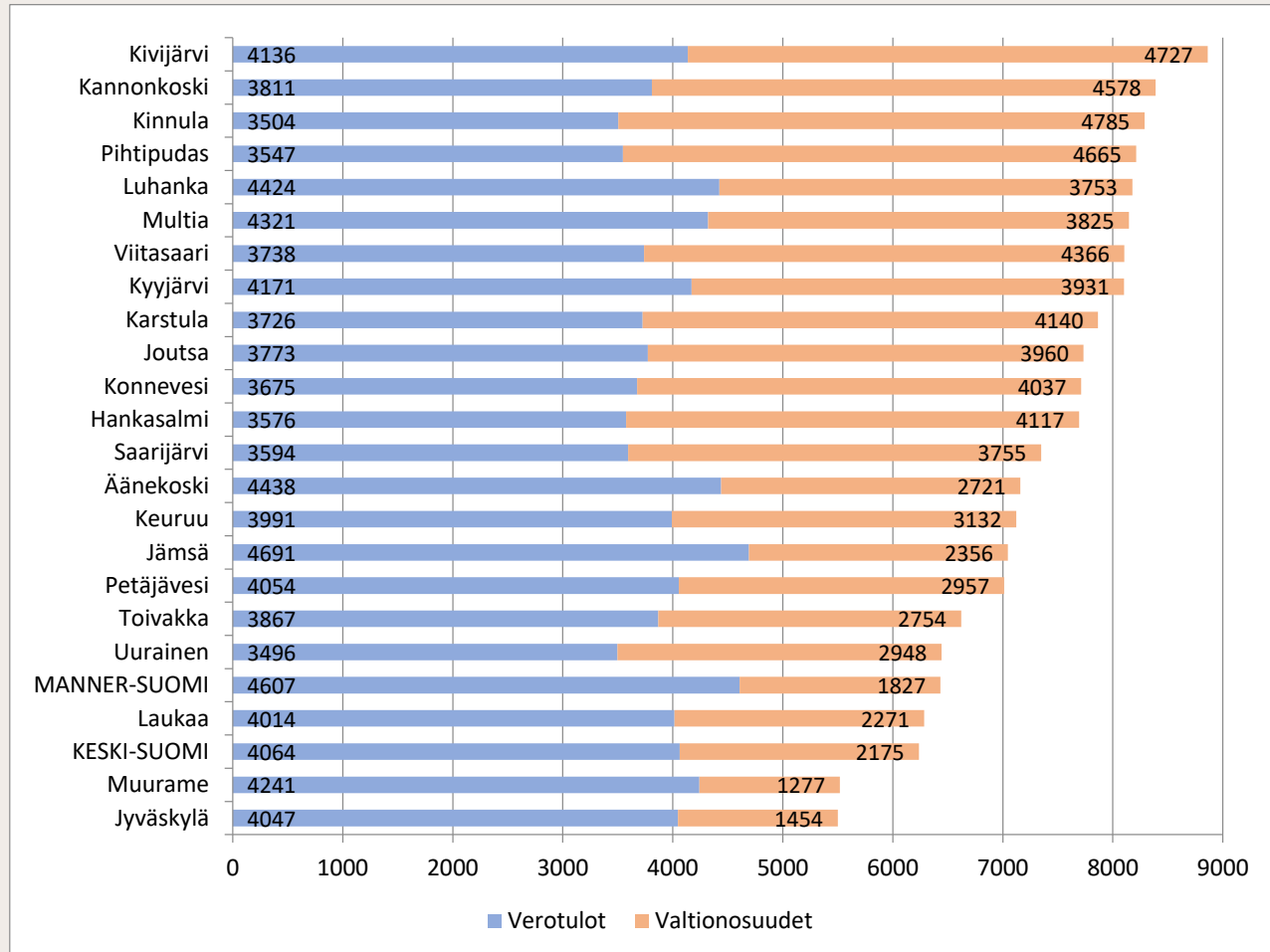
- 1,5 mrd. € valtionavustuksina (ml. vuodelta 2020 kohdistetut 0,4 mrd. €)
- 0,6 mrd. € yhteisöveron korotuksena ja
- 0,3 mrd. € valtionosuuden korotuksina.

Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2021 saivat Joutsa (500 000 €), Kinnula (250 000 €) ja Konnevesi (480 000 €).

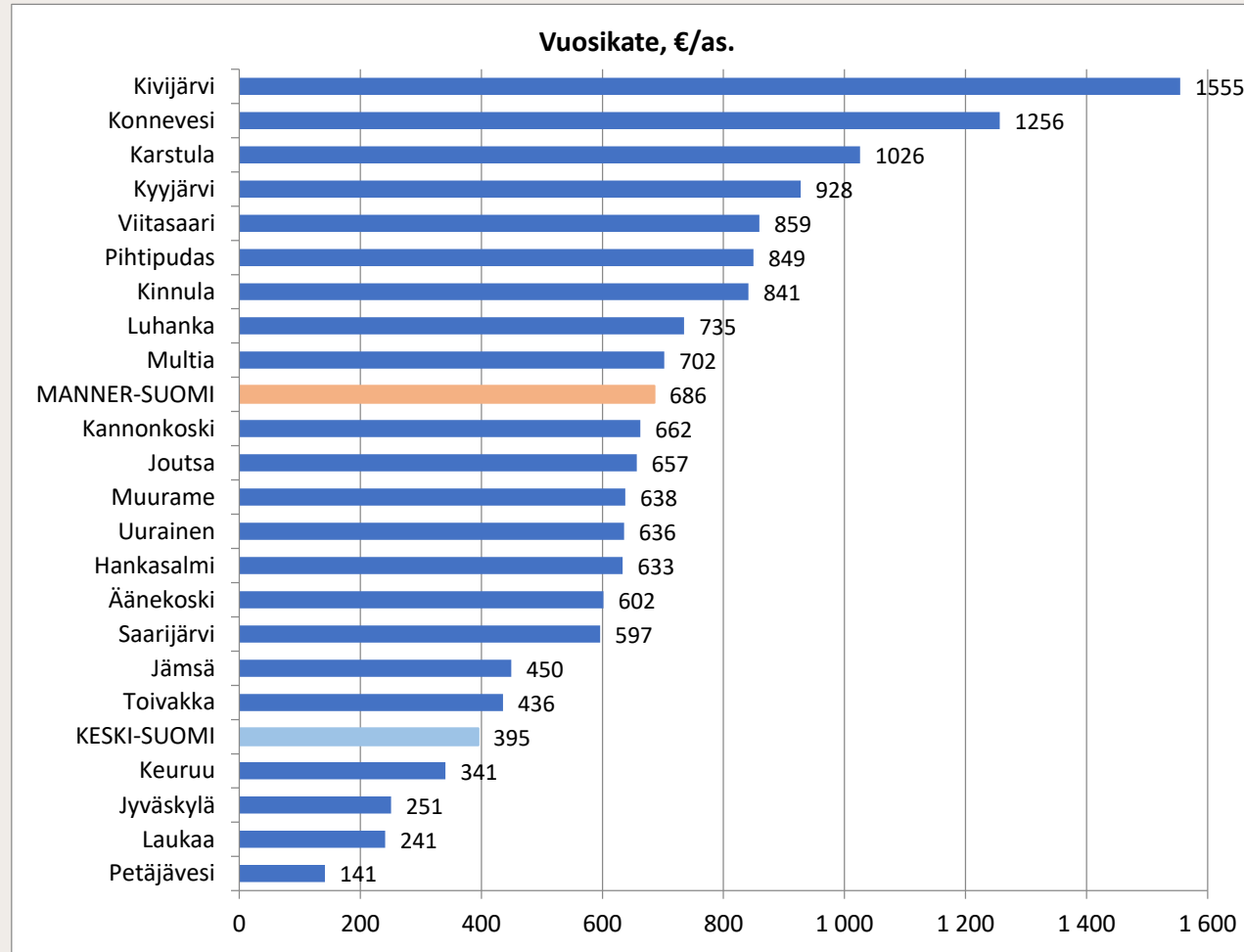
Verotulot ja valtionosuudet 2021, €/as.

Keski-Suomen kuntien
yhteenlaskettu verorahoitus
(verotulot + valtionosuudet) kasvoi
vuonna 2021 1,9 % edellisvuodesta,
mikä vastasi koko maan kasvua.

Vuosikate 2021, €/as.

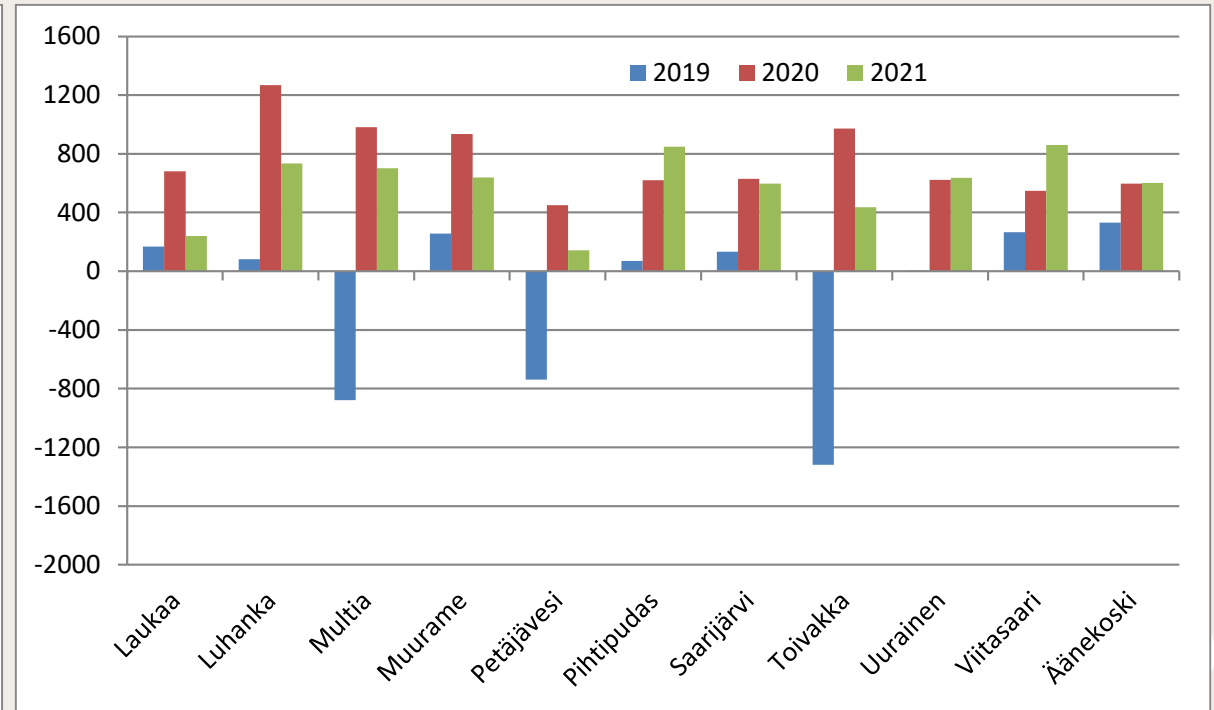
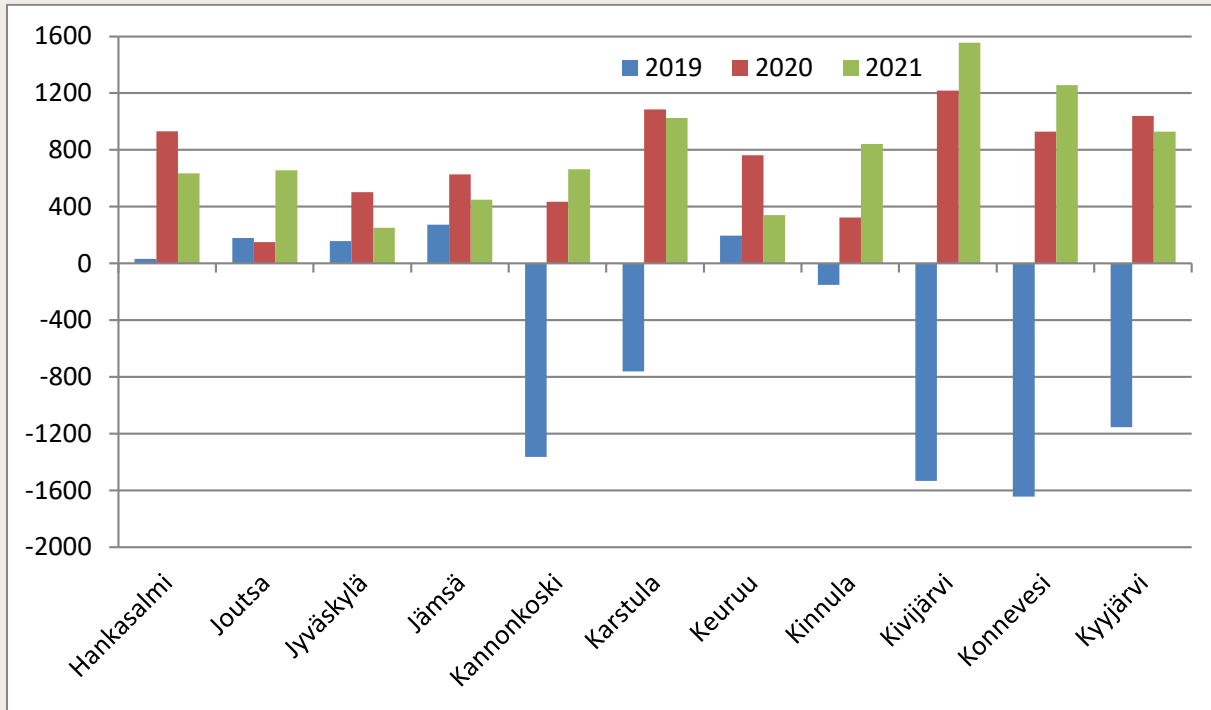

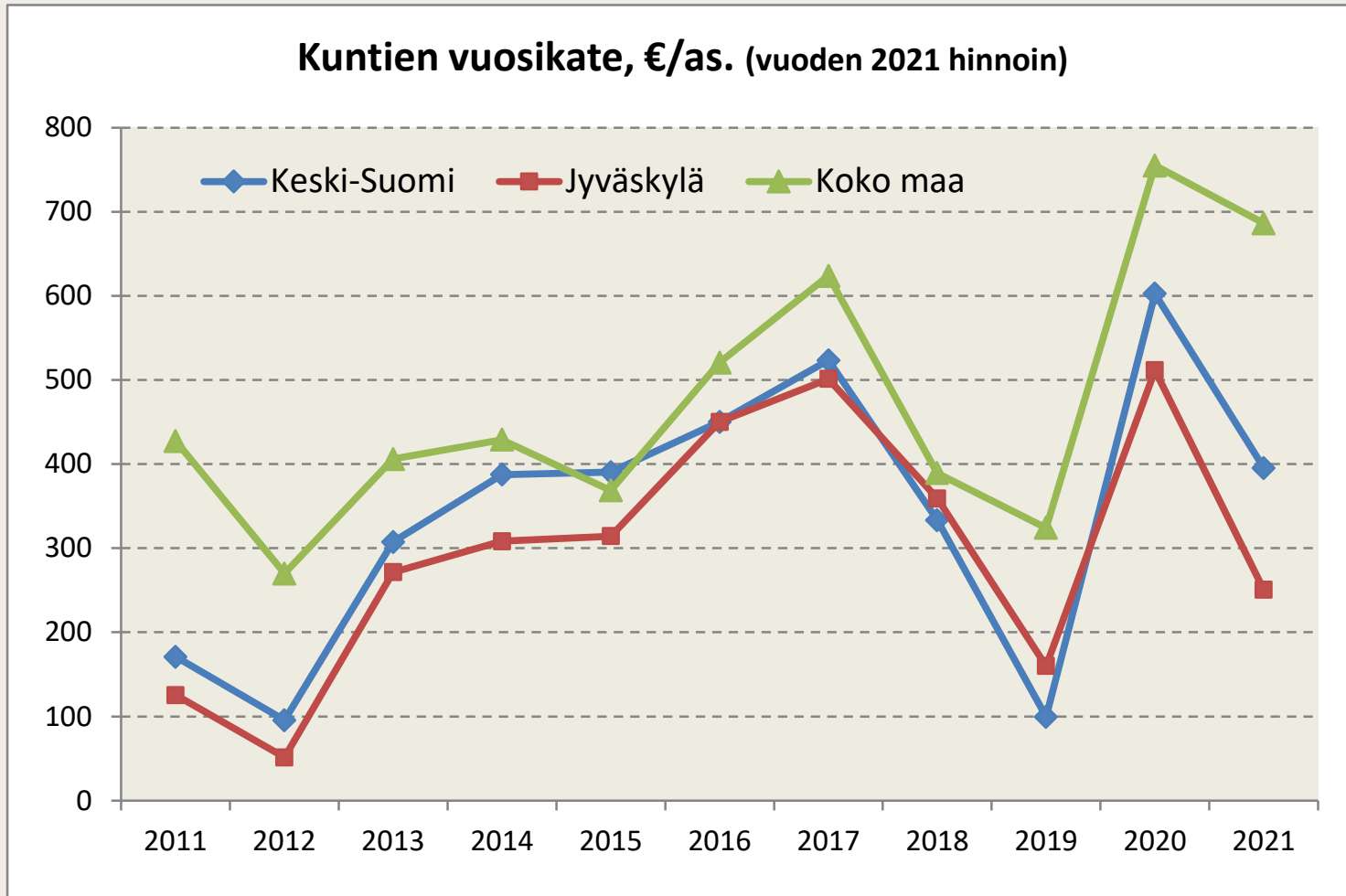
Keski-Suomen kunnissa vuosikatteen toteutuivat vahvan edellisvuoden jälkeen edelleen melko hyvinä vuonna 2021, joskin useissa kunnissa koko maata maltillisempina.

Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli Manner-Suomessa kahdeksan, Keski-Suomessa ei yhtään.

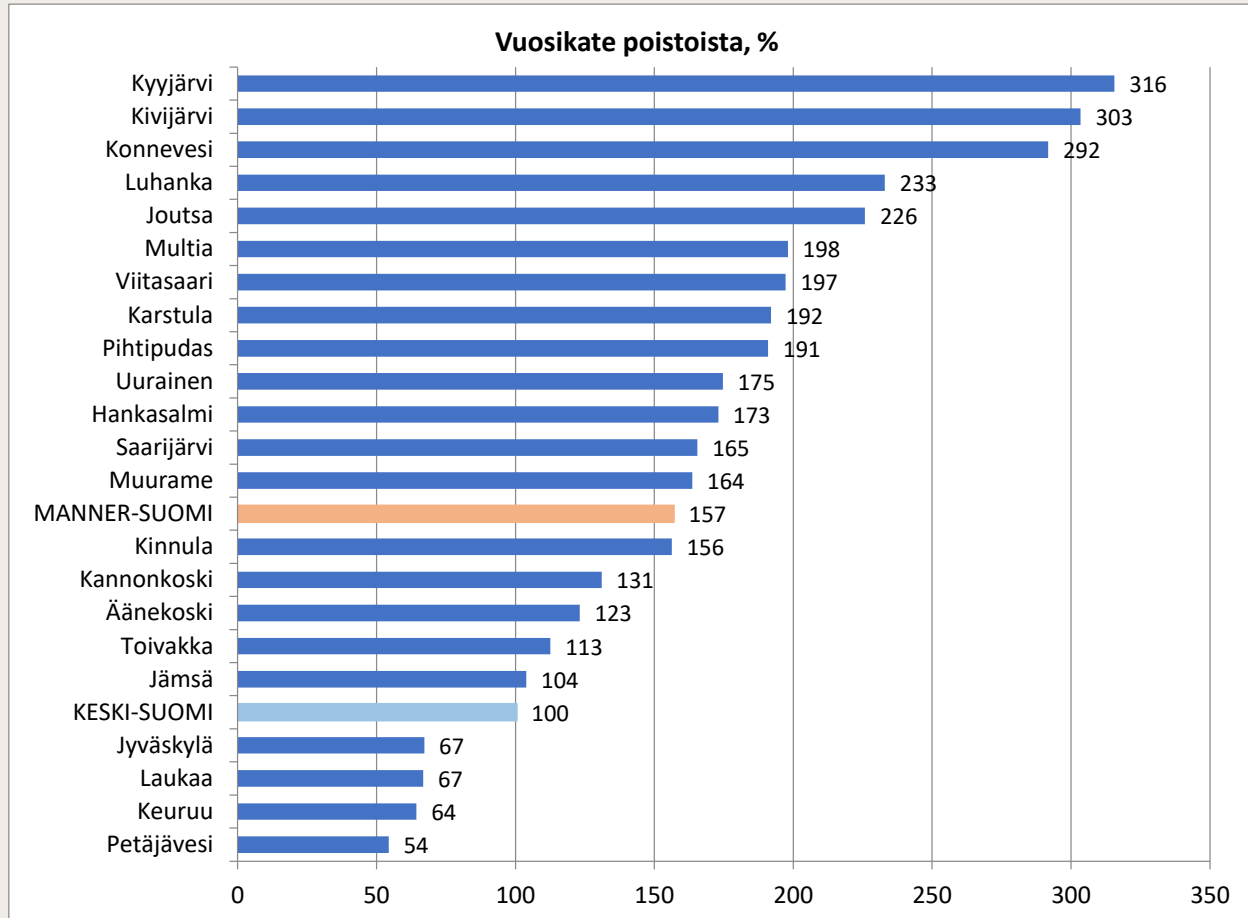
Vuosikate 2019-2021, €/as.

Vuosikate suhteessa poistoihin 2021, %

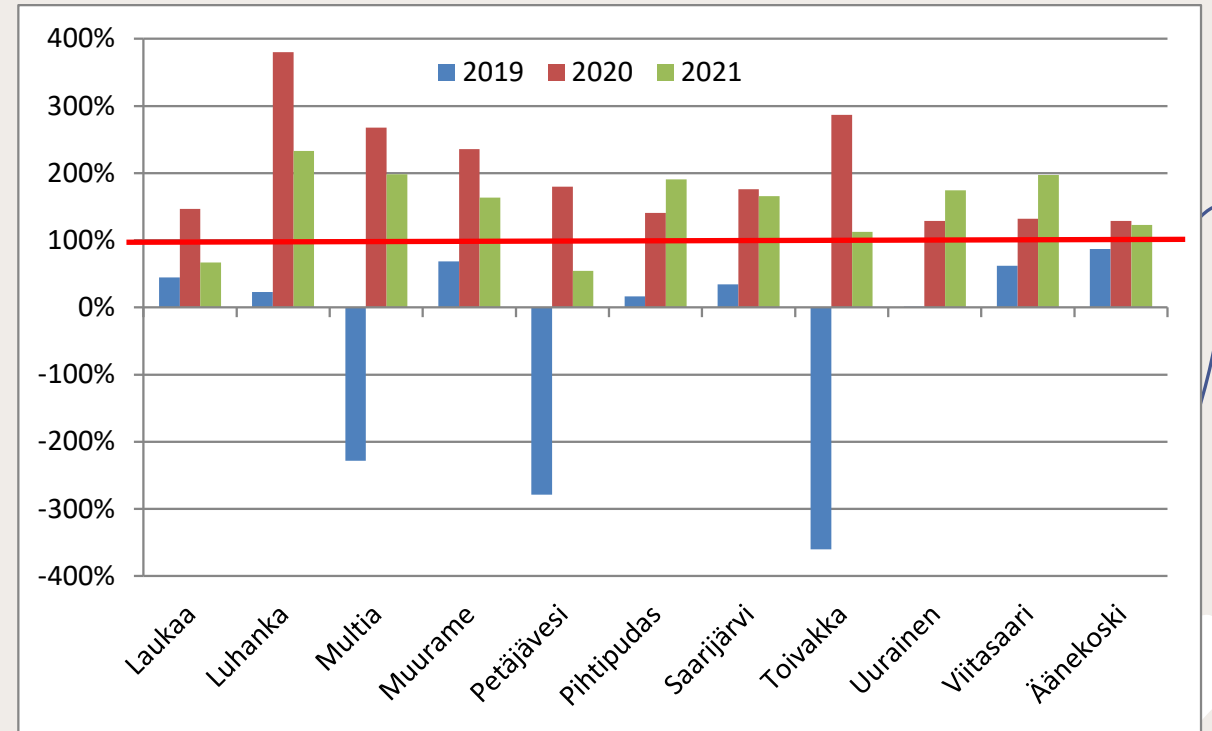
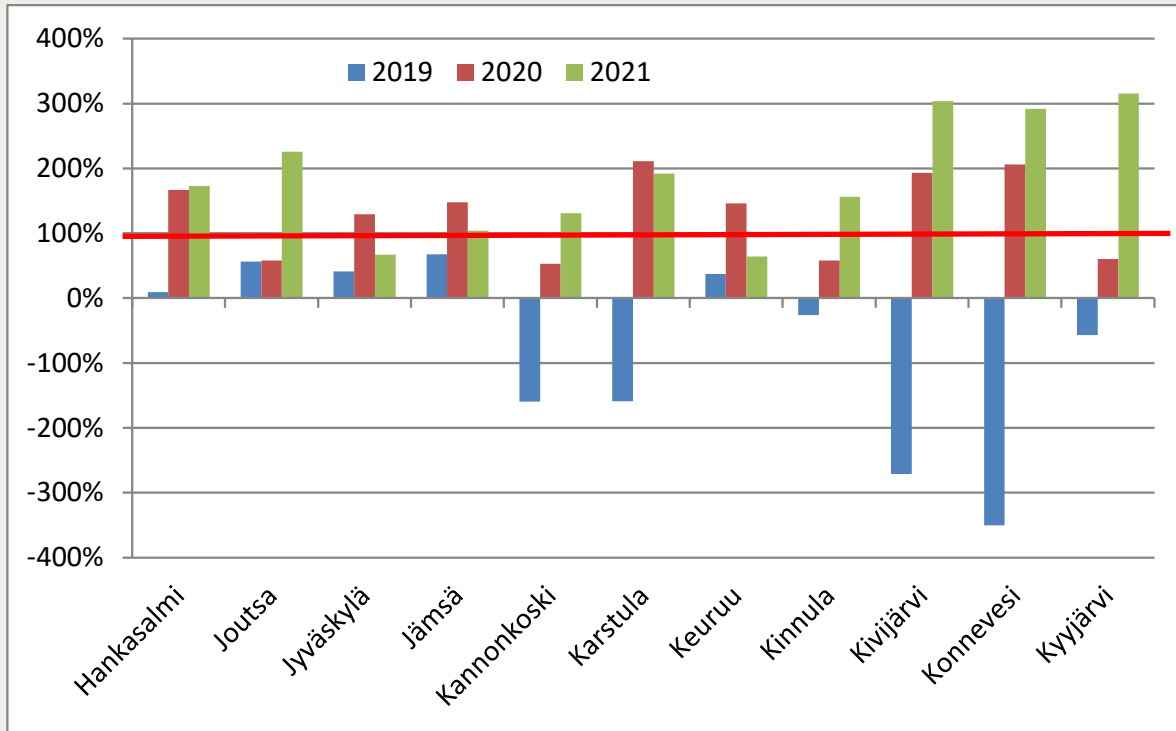

Vuosikate riitti kattamaan poistot (>100 %) valtaosassa Keski-Suomen kuntia vuonna 2021.

Edellisvuoden erittäin vahvoihin lukuihin ei kuitenkaan päästy. Tuolloin vuosikate suhteessa poistoihin oli Keski-Suomessa 141 % ja koko maassa 170 %.

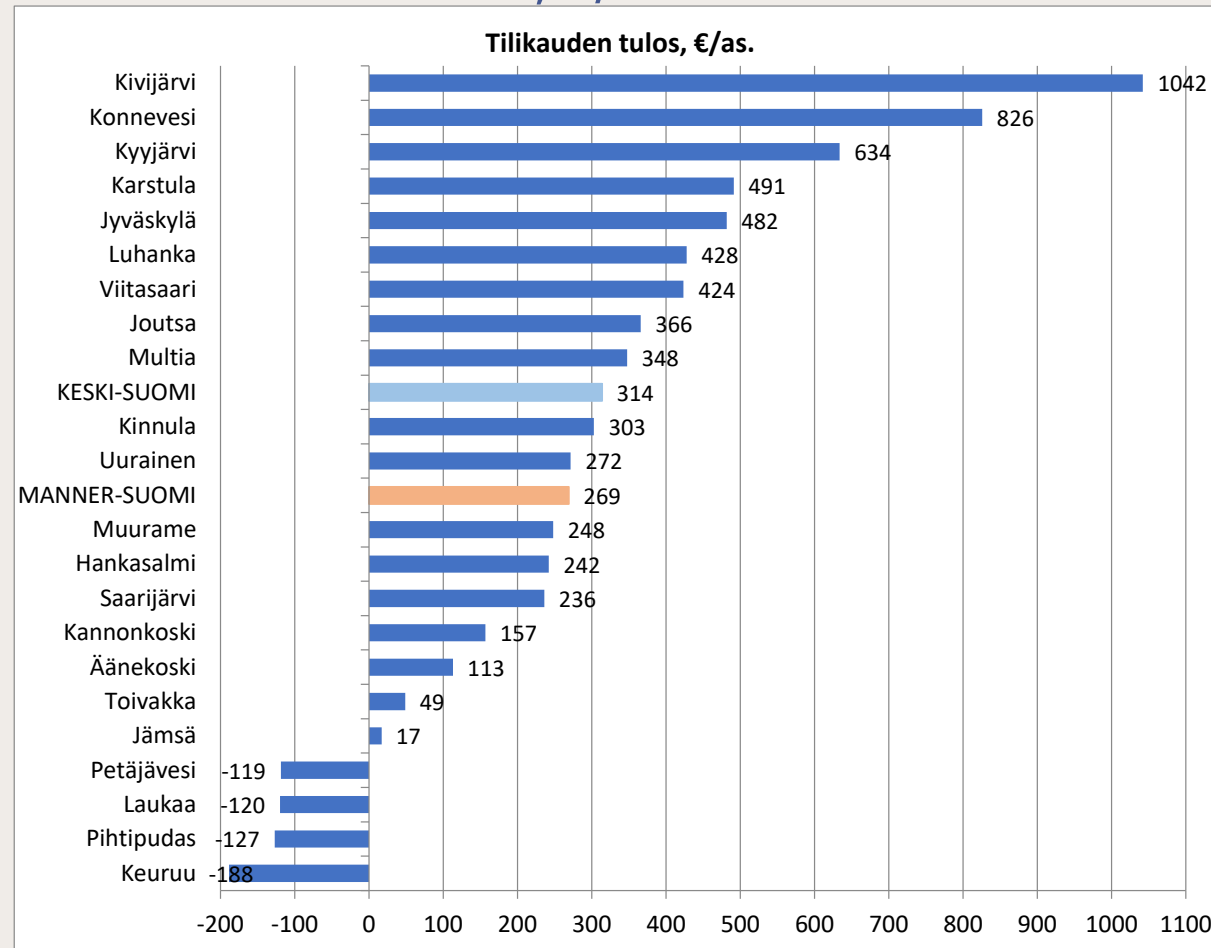

Vuosikate suhteessa poistoihin 2019-2021, %

Tilikauden tulos 2021, €/as.

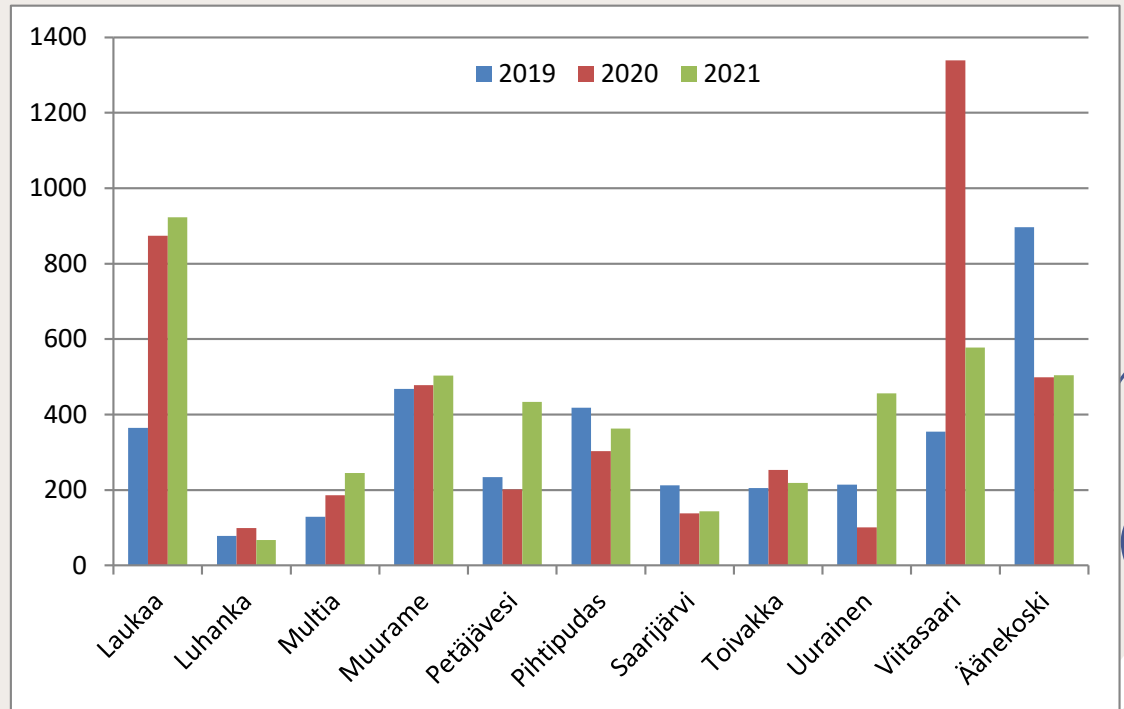
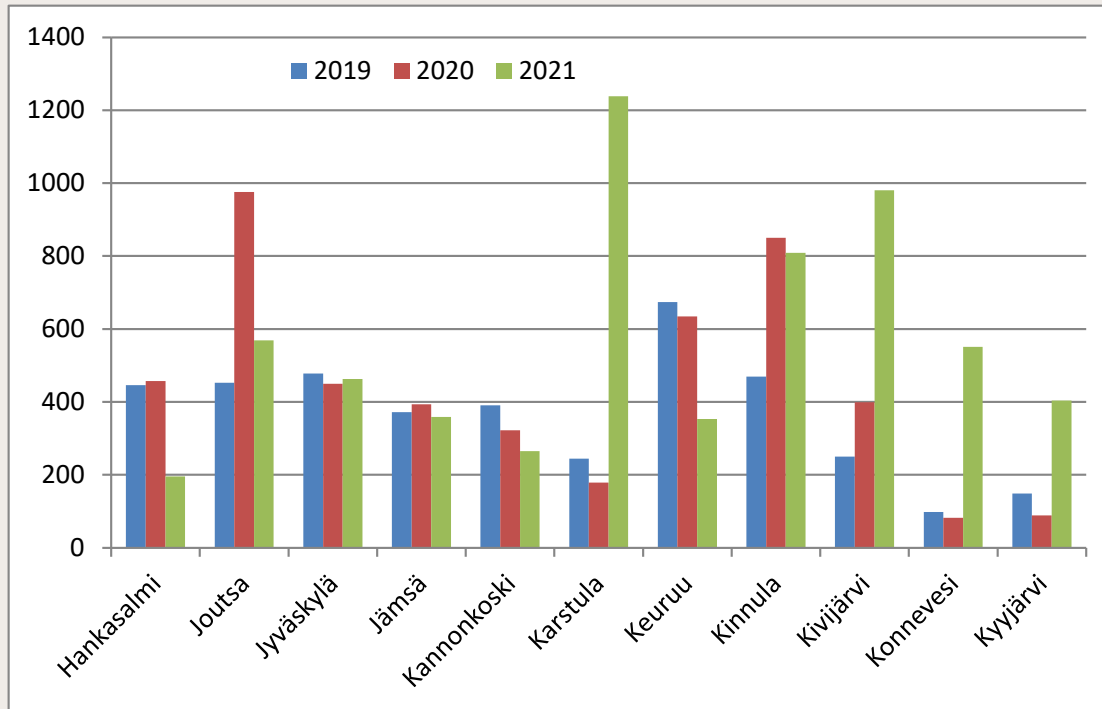
Kuntien vahva tulokunto jatkui vuonna 2021 toista vuotta peräkkäin. Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos asukasta kohden ylitti koko maan tason.

Huom. Maakunnan tasolla vaikuttaa Jyväskylän kaupungin vahva tulos, jota osaltaan selittää 87,3 M€:n satunnaiset tuotot Education Facilities Oy:n kiinteistöjen myynnistä.

KSSHP:n omistajakuntien tuloslaskelmiin sisältyy pakollinen varaus shp:n alijäämien kattamiseksi.

Investoinnit (brutto) 2019-21, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut bruttoinvestoinnit:

v. 2019: 126 M€

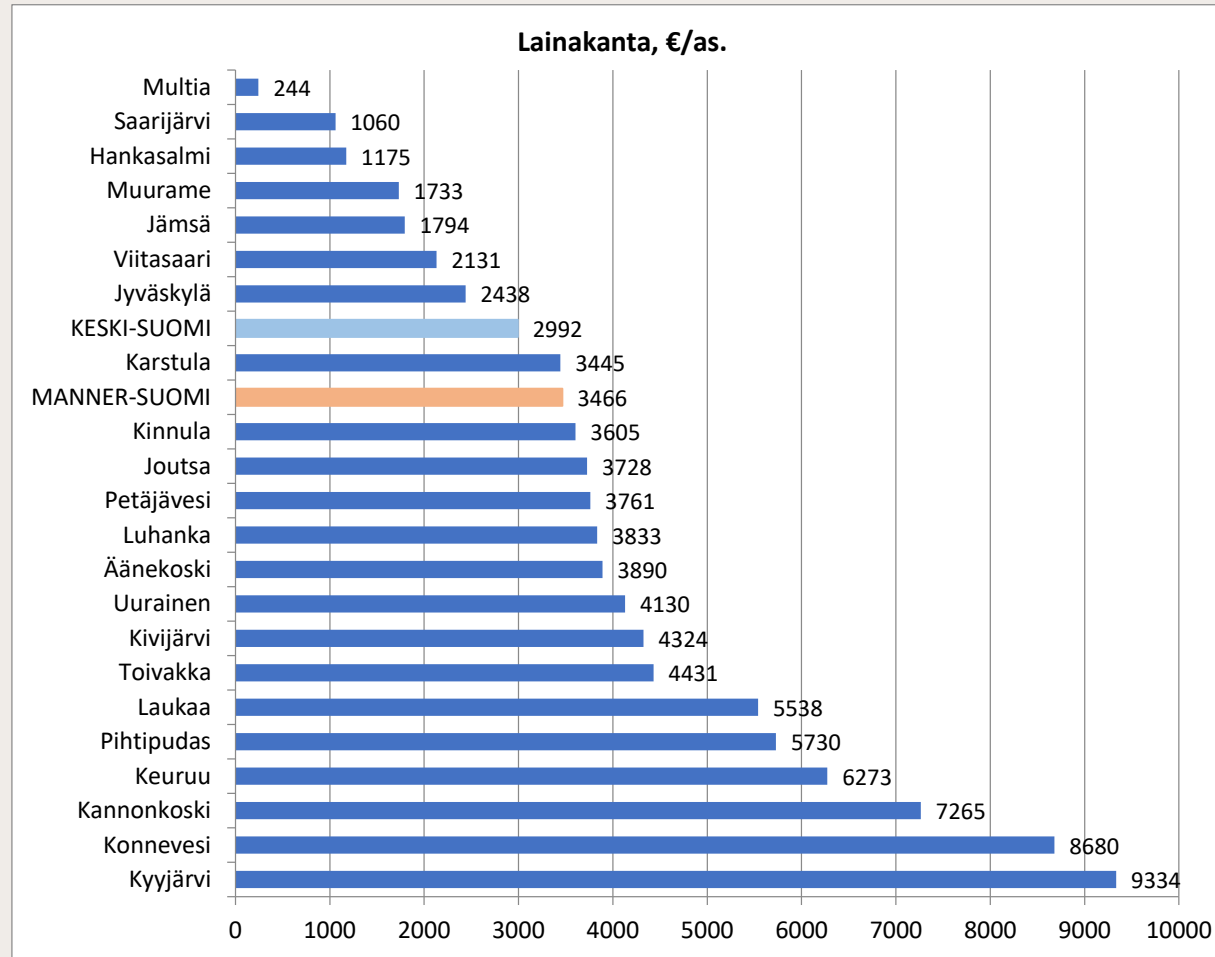
v. 2020: 131 M€

v. 2021: 132 M€

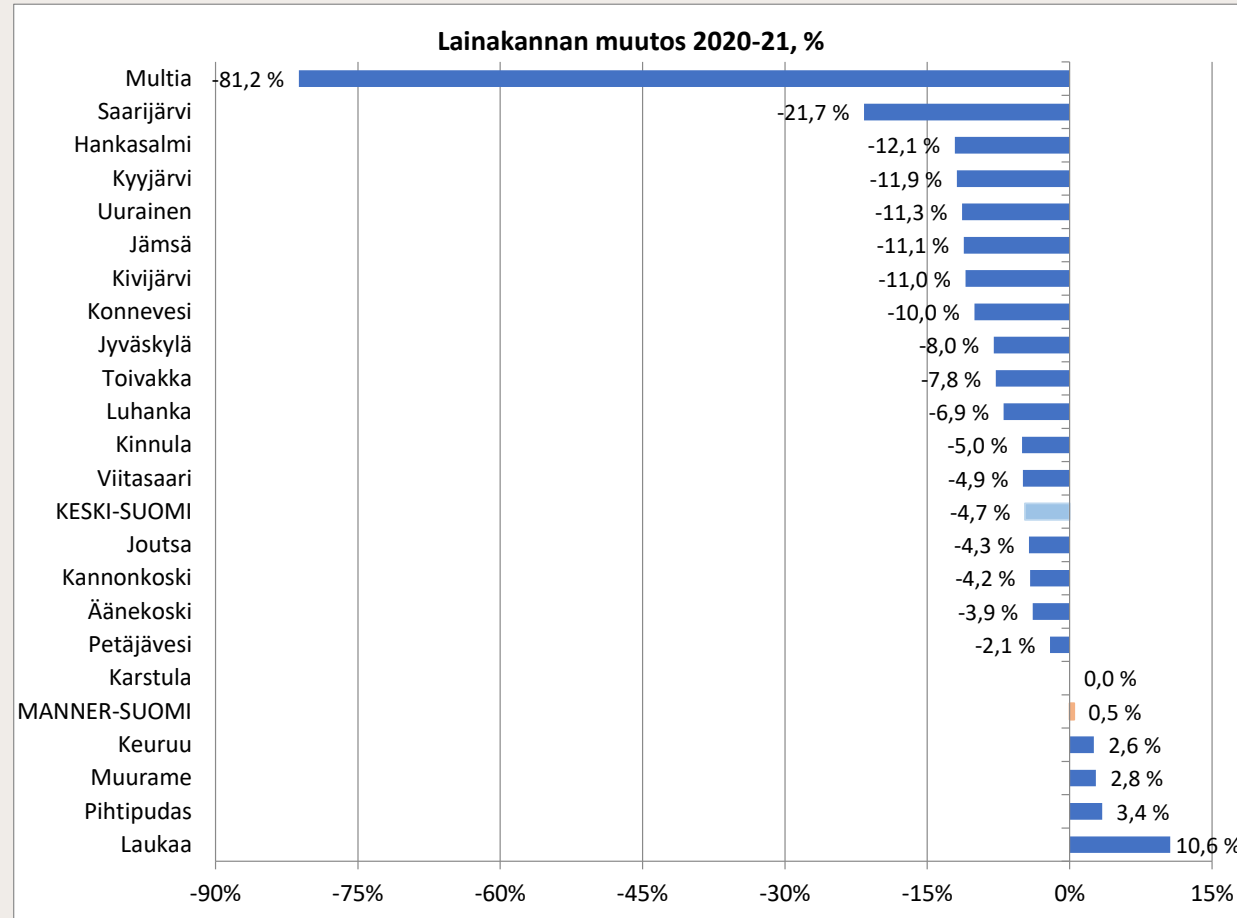
Lainakanta 2021, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta alittaa koko maan tason. Kuntien väliset erot lainakannassa ovat kuitenkin huomattavia.

Lainakannan muutos 2020-21, %

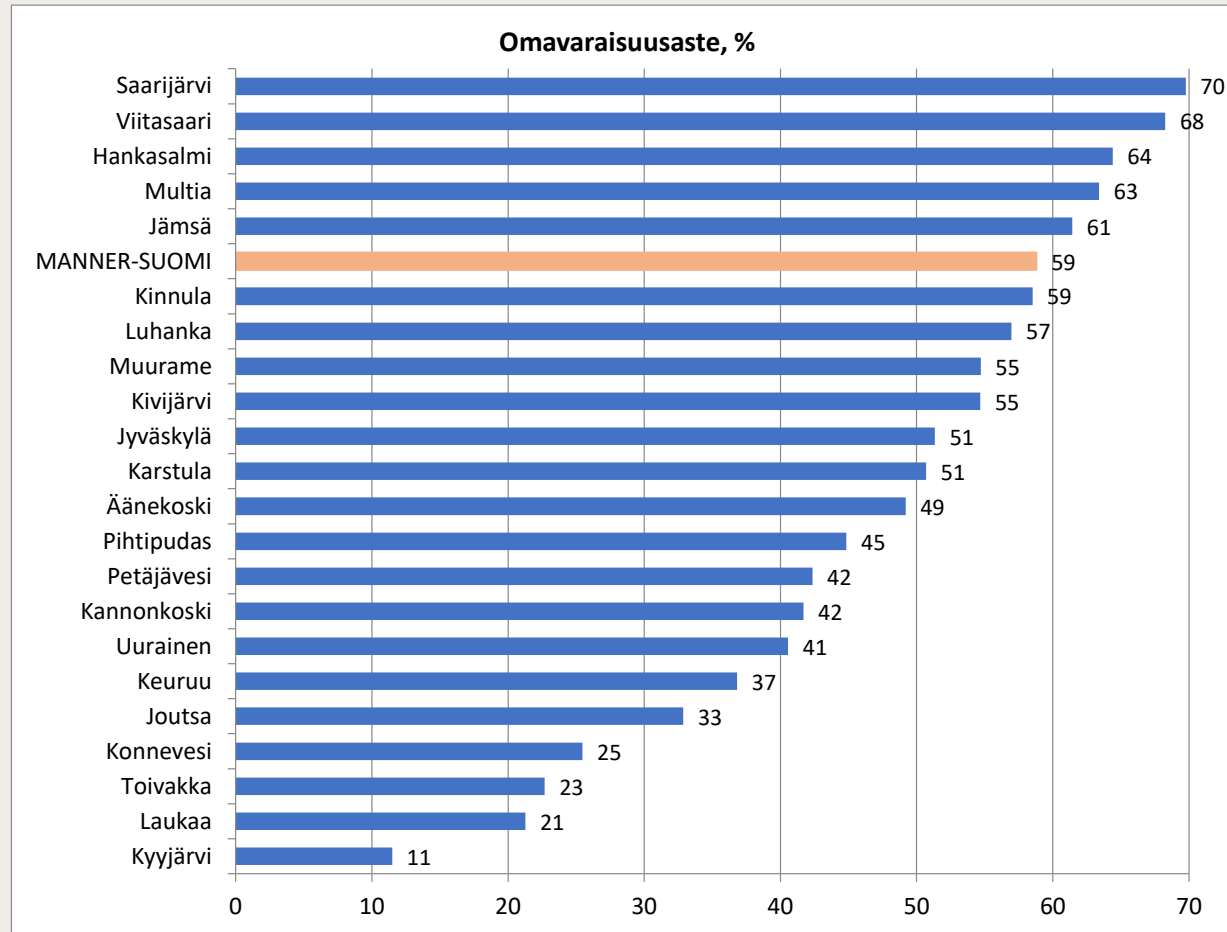

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta laski vuonna 2021, kun koko maassa lainakannan kasvu jatkui.

Samaan aikaan Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut investoinnit pysyivät lähes edellisvuoden tasolla (+0,7 %)

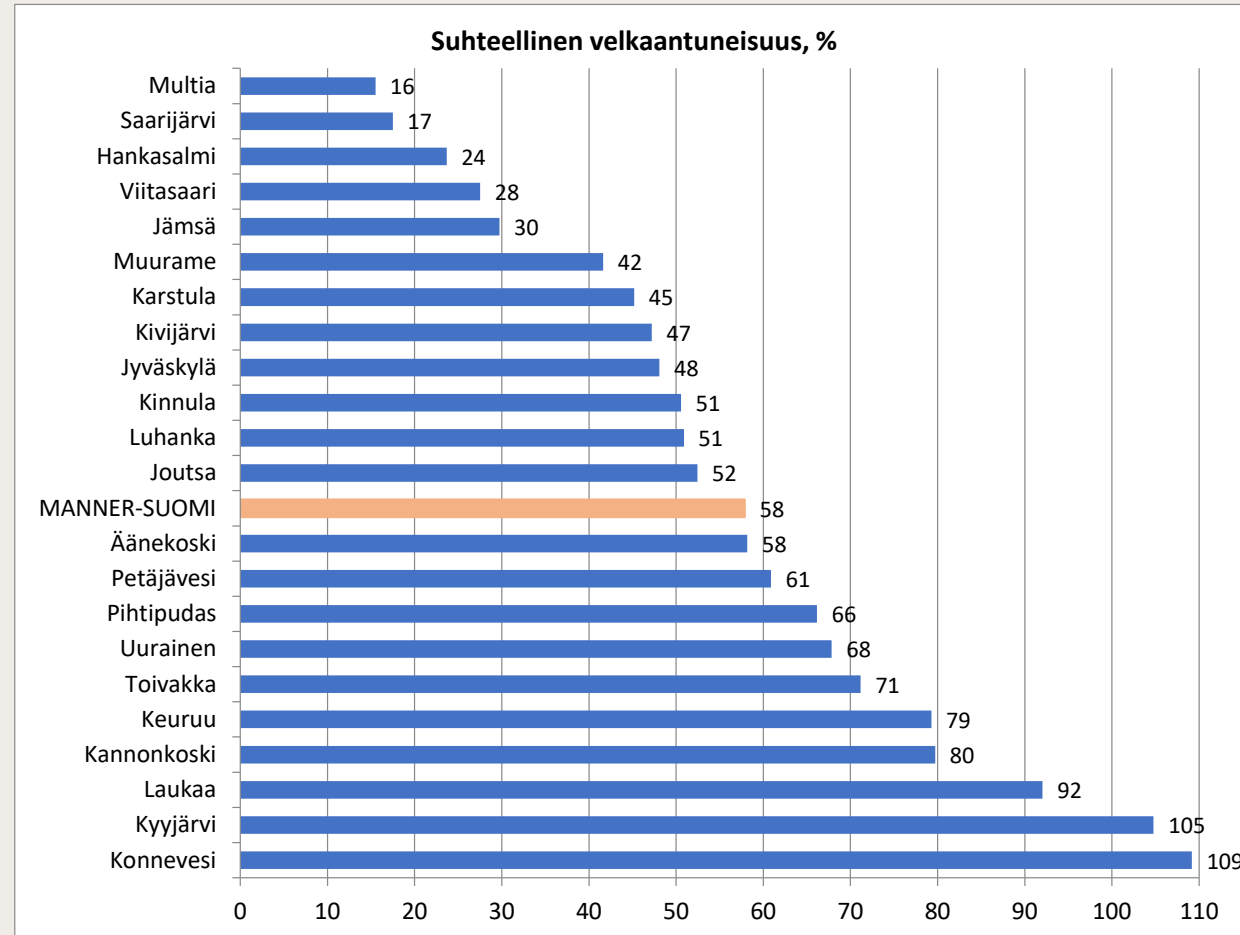

Omavaraisuusaste 2021, %

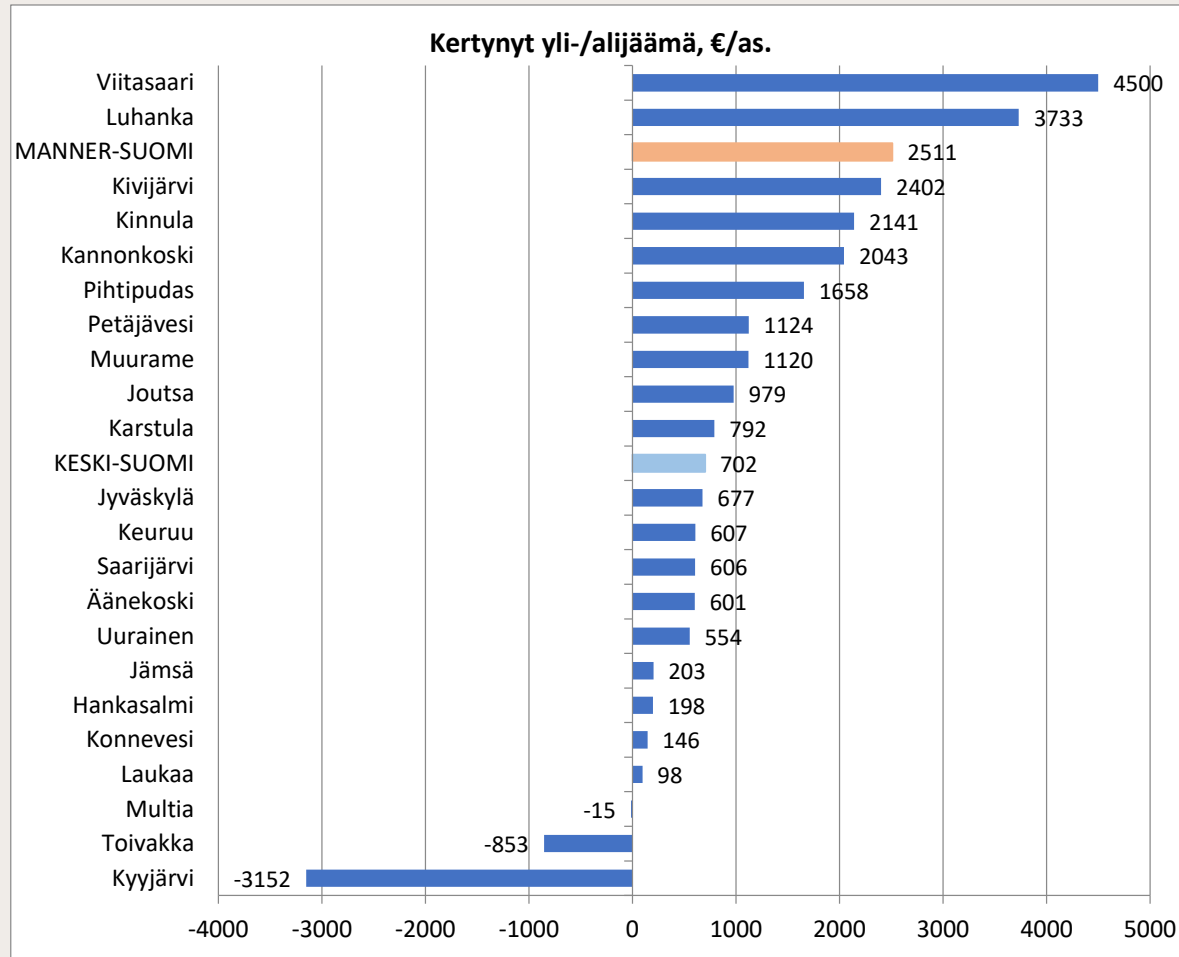

Suhteellinen velkaantuneisuus 2021, %

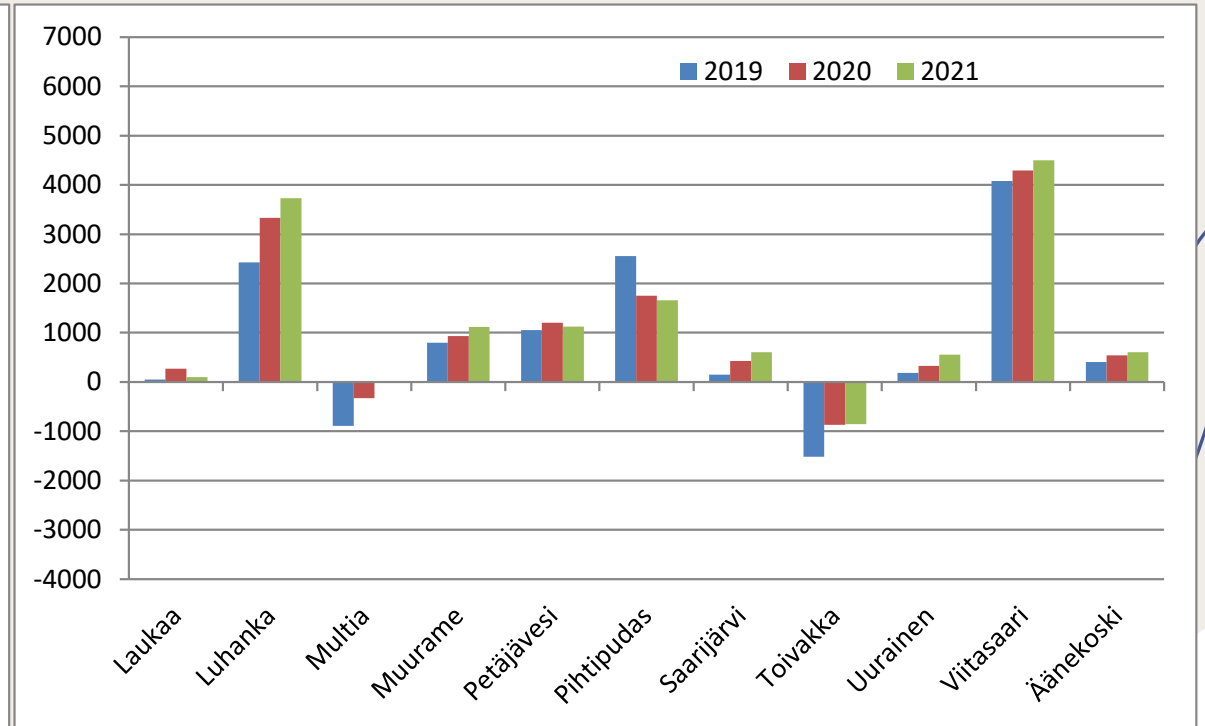
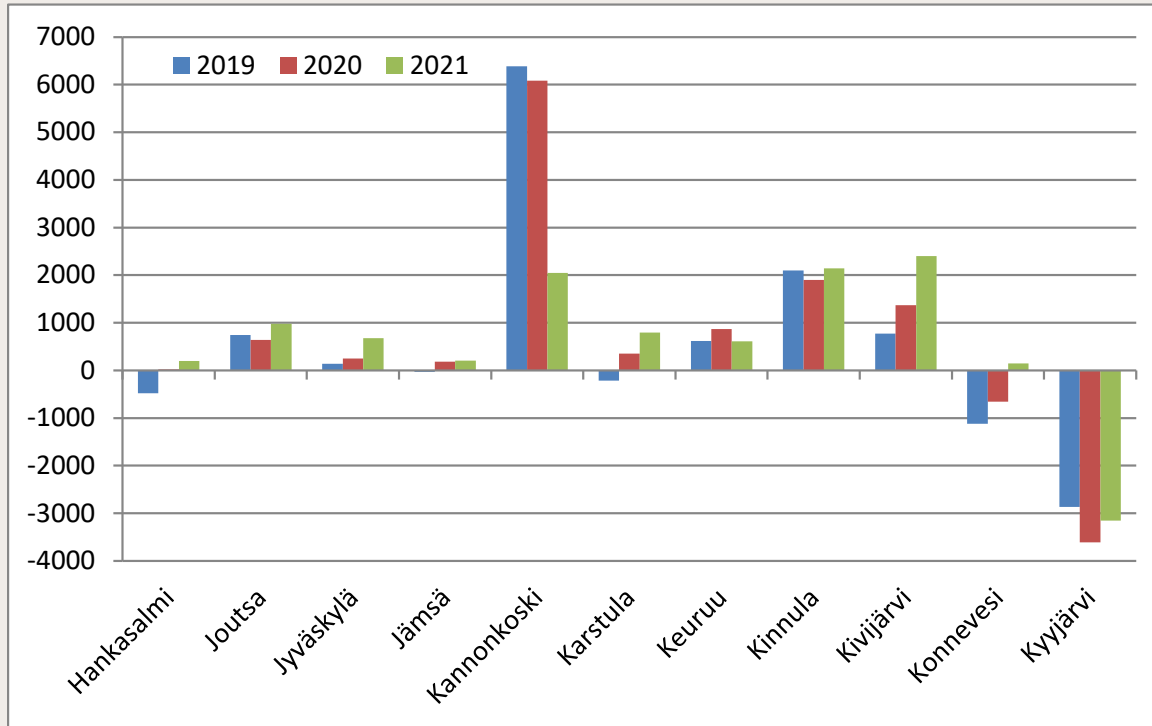
Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2021, €/as.

Hyvien tulosten ansiosta useimpien Keski-Suomen kuntien ylijäämä kasvoi vuonna 2021. Ylijäämällä mitattuna talouden pelivaraa on kuitenkin valtaosassa Keski-Suomen kuntia koko maahan verrattuna selvästi vähemmän.

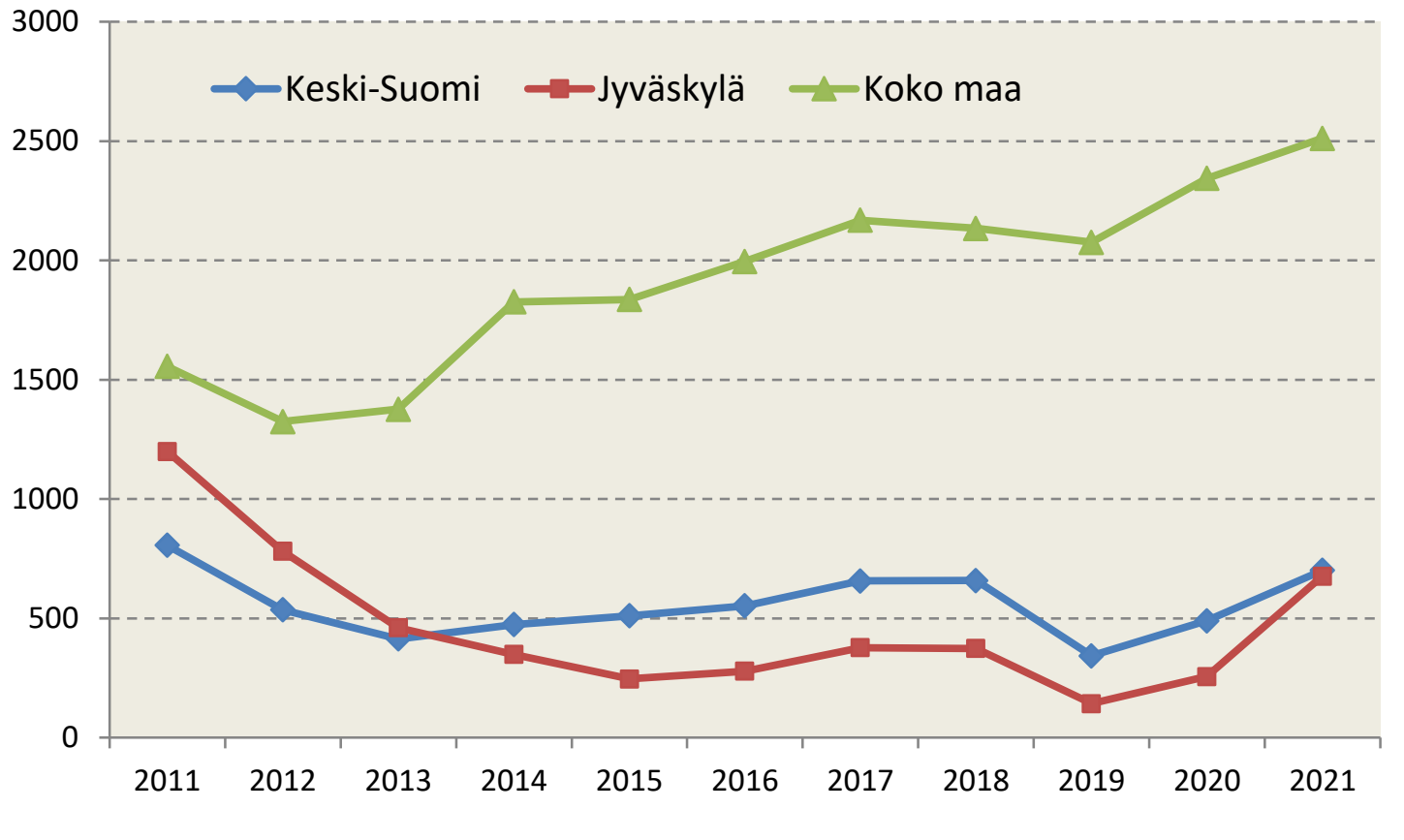

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2019-2021, €/as.

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä, €/as. (vuoden 2021 hinnoin)

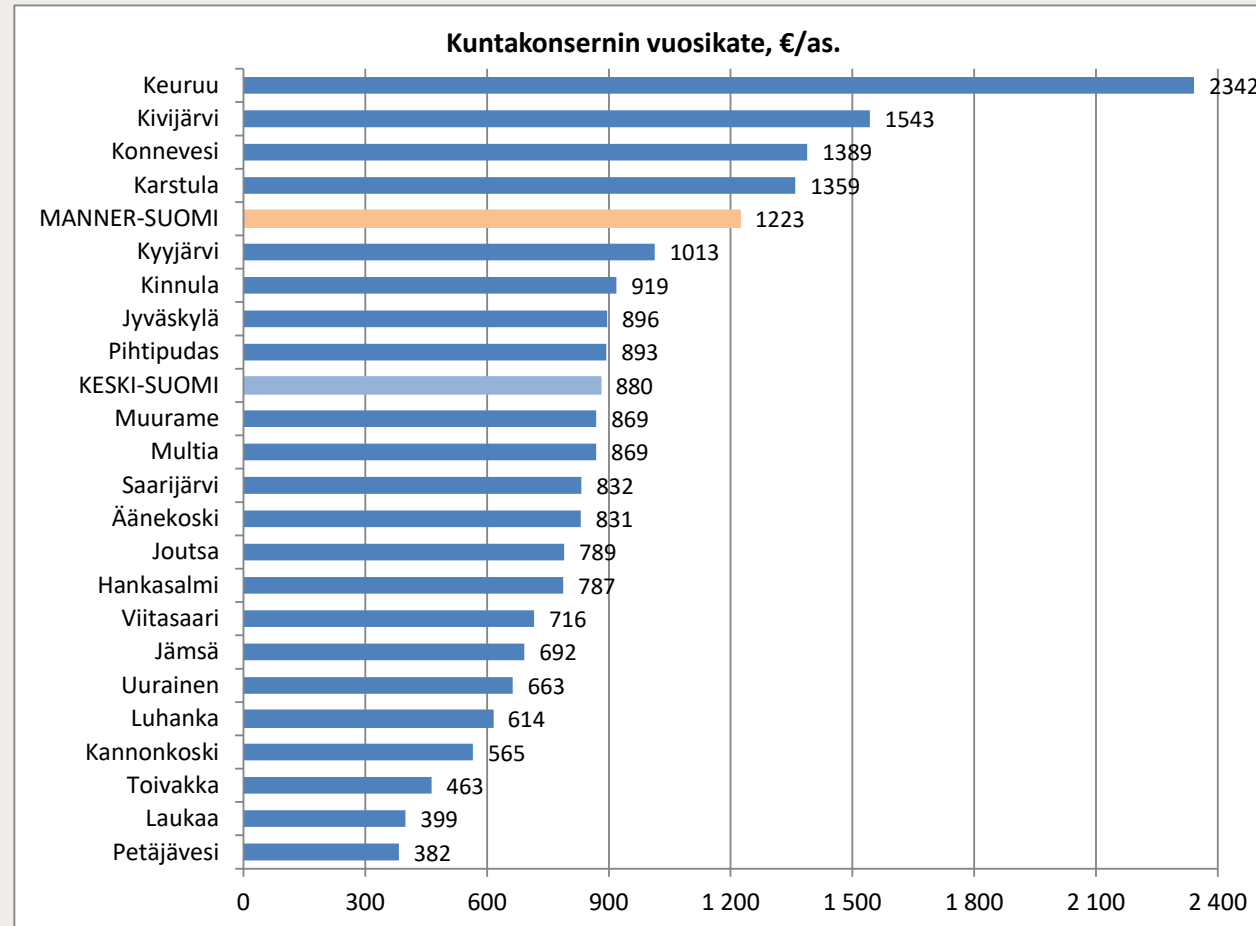
KESKI-SUOMEN LIITTO

KUNTAKONSERNIEN TUNNUSLUKUJA

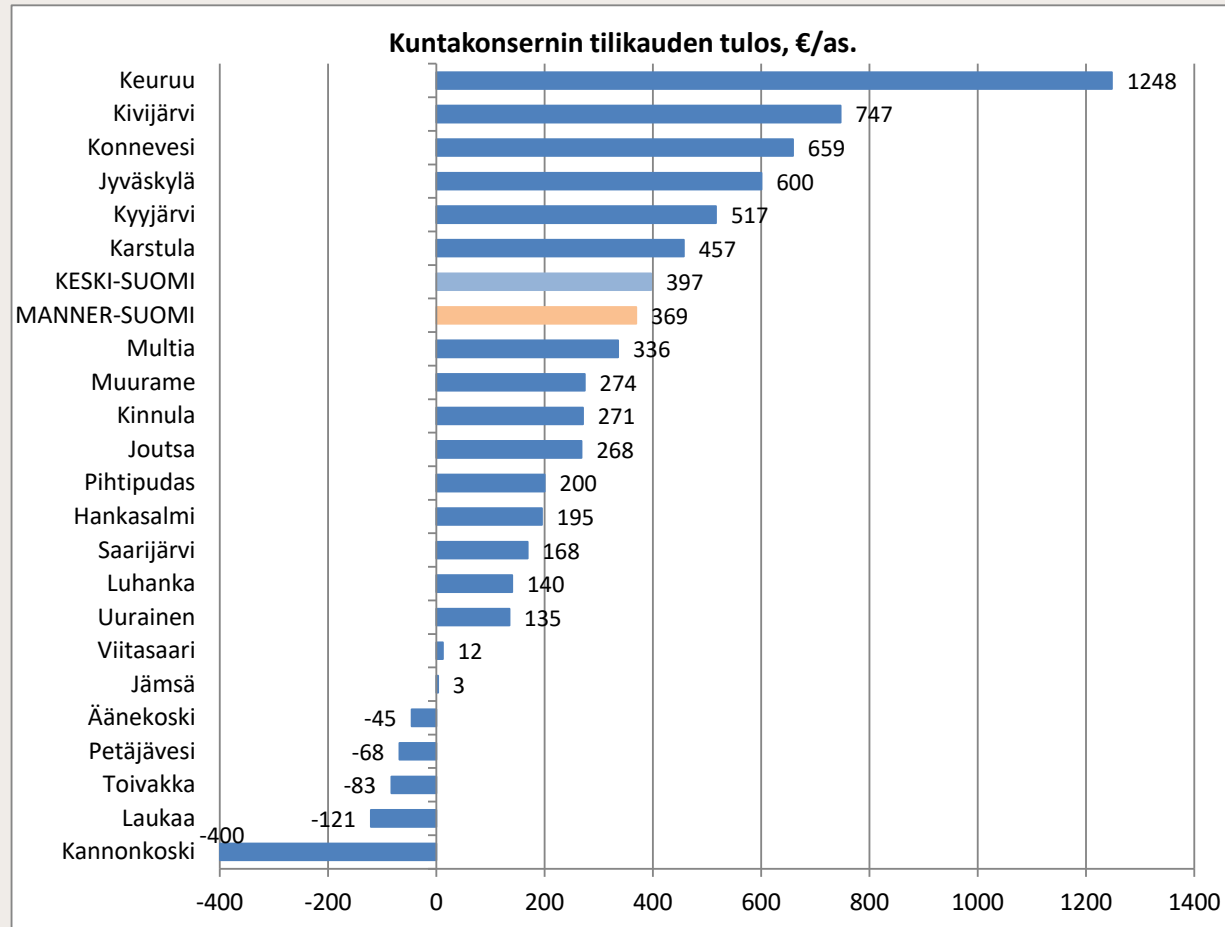
Kuntakonsernin vuosikate 2021, €/as.

Kuntakonsernien vuosikatteen toteutuivat vahvoina toista vuotta peräkkäin. Koko maassa yhdenkään kuntakonsernin vuosikate ei painunut negatiiviseksi.

Kuntakonsernin tilikauden tulos 2021, €/as.

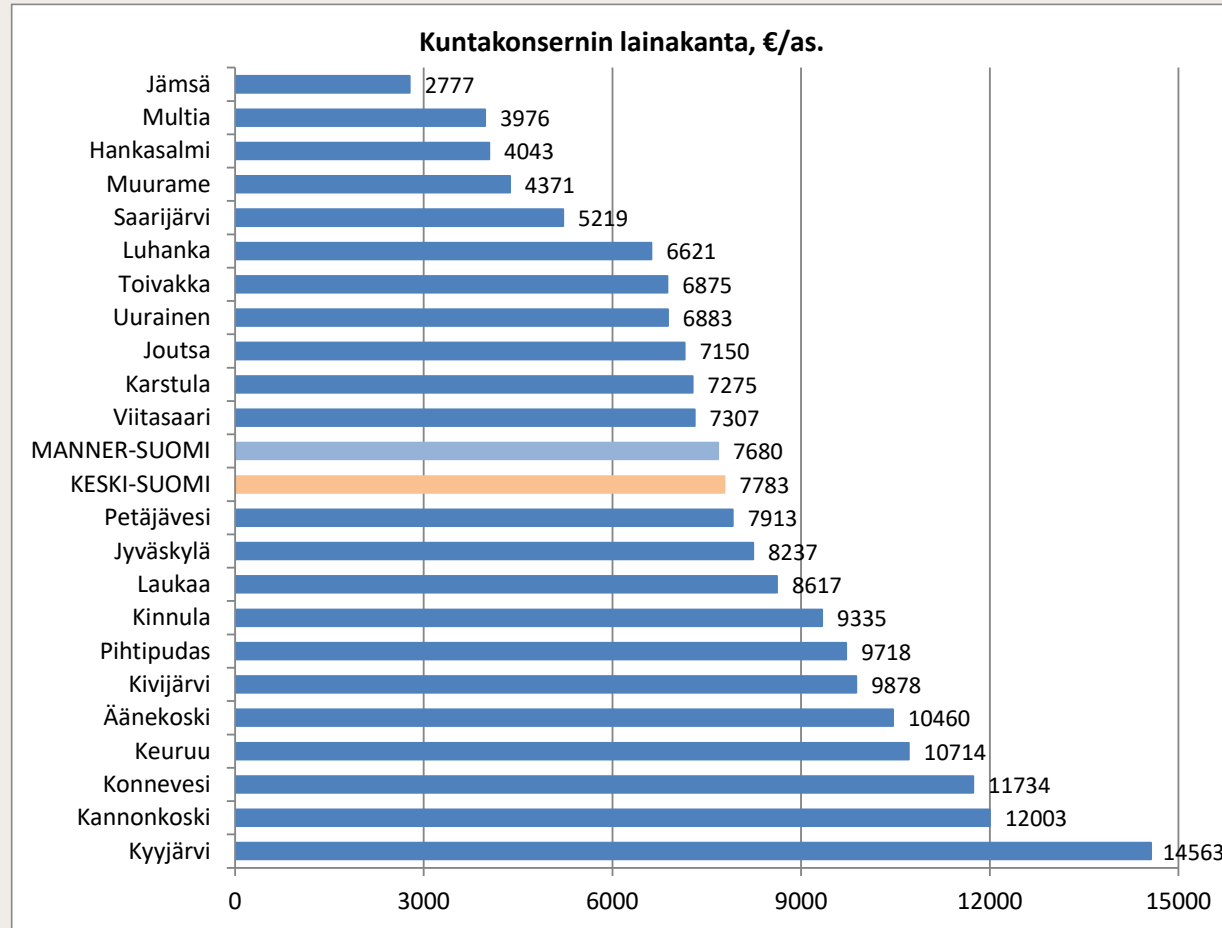

Manner-Suomen kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni hieman vuonna 2021 edellisvuoden erittäin hyvästä tuloksesta.

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli kuitenkin edellisvuotta parempi, johon vaikutti mm. Jyväskylän vahva tulos. Negatiiviseen tulokseen päätyi viisi kuntaa – sama määrä kuin edellisvuonna. Manner-Suomessa kaikkiaan 48 kuntakonsernia teki negatiivisen tuloksen.

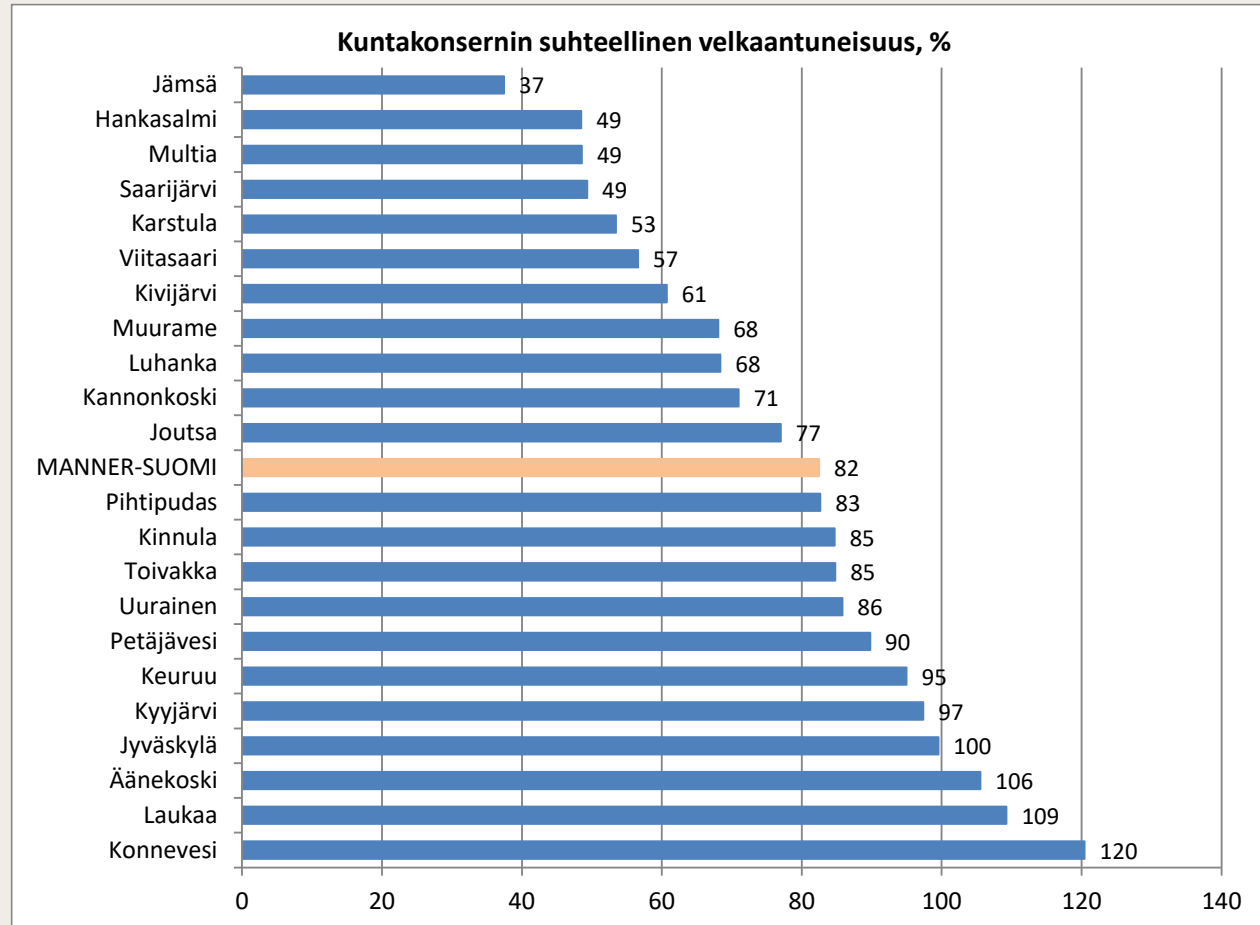
Kuntakonsernin lainakanta 2021, €/as.

Kuntakonsernien lainakanta Keski-Suomessa on koko maan tasolla. Keski-Suomen kuntakonsernien yhteenlaskettu lainakanta väheni -2,4 % vuonna 2021, kun koko maassa lainakanta kasvoi 2,9 %.

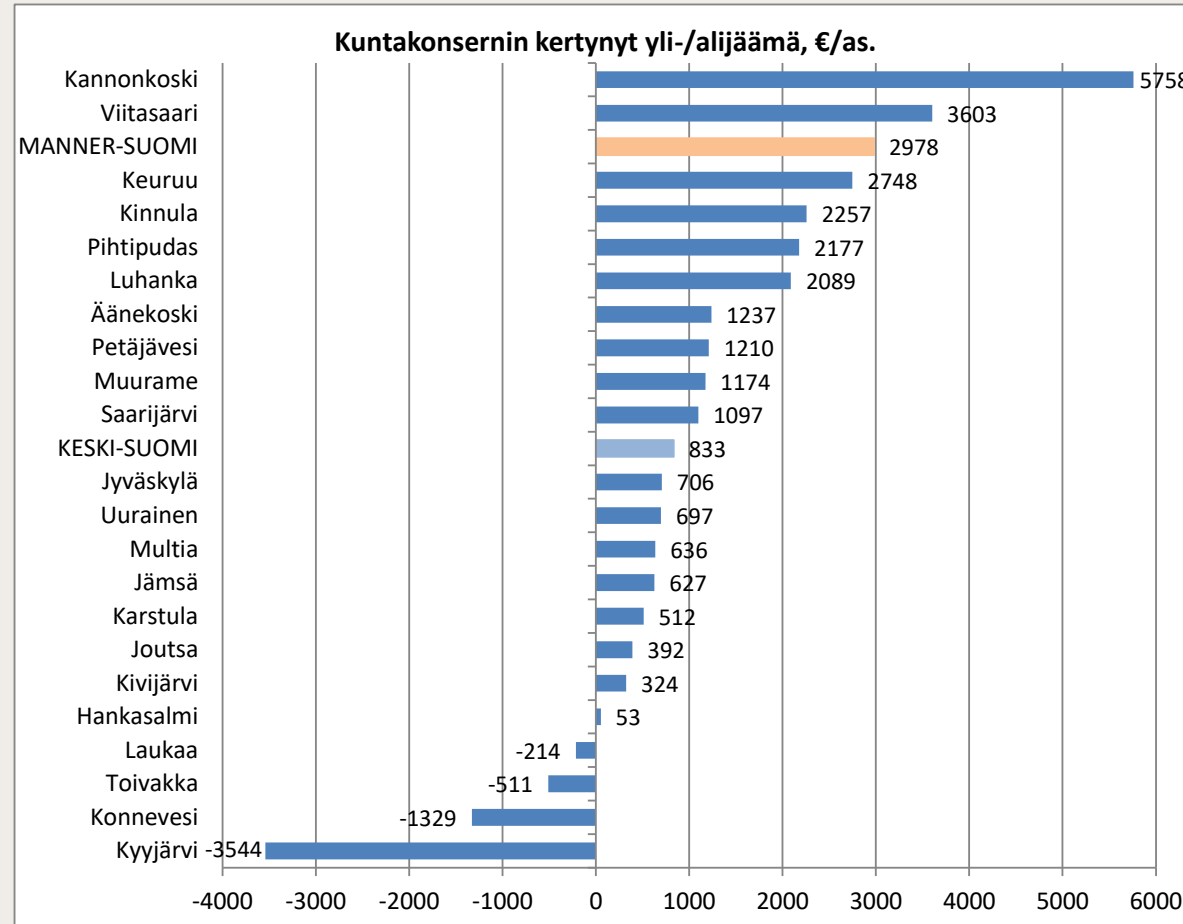

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus 2021, %

Kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä 2021, €/as.

Tiivistäen

- Viime vuodet ovat olleet kuntataloudessa poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätysellisen heikosta tilasta kuntatalous päätyi vuonna 2020 talousluvuilla mitattuna varsin hyvään tilanteeseen. Vahvaan tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama koronatuki, joka ylitti selvästi pandemiasta kunnille aiheutuneet taloudelliset menetykset.
- Keski-Suomessa kuntien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina myös toisen koronavuoden 2021 jäljiltä, ja toteutuivat jopa talousarvioita parempina. Taustalla oli mm. hyvät verotulot (+7,0 % edellisvuodesta), jotka paikkasivat toimintakulujen kasvua (+7,2 %).
- Lähes kaikissa Keski-Suomen kunnissa vuosikate riitti kattamaan poistot.
- Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut investoinnit pysyttelivät edellisvuoden tasolla. Lainakanta laski, mutta kuntien väliset erot lainakannan määrässä ovat suuret.
- Peruskuntien ja kuntakonsernien viime vuosien valtaosin hyvät tulokset ovat kasvattaneet kuntien taseiden ylijäämiä, mutta talouden liikkumavaraa on silti useissa Keski-Suomen kunnissa vähän.